

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.020.01.2020

**Pan
Mirośław Spychalski
Dyrektor
Oddziału we Wrocławiu
Telewizji Polskiej S.A.**

ul. Karkonoska 8
53-015 Wrocław

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/022 – Gospodarka majątkowa i finansowa Telewizji Polskiej S.A.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Telewizja Polska S.A. Oddział we Wrocławiu, ul. Karkonoska 8, 53-015 Wrocław (dalej również jako: „Oddział” lub „OTVP Wrocław”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mirosław Spychalski, Dyrektor Oddziału – Redaktor Naczelny od 8 marca 2016 r. (dalej: „Dyrektor”). W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełniła: Ewa Wolniewicz, Dyrektor Oddziału – Redaktor Naczelny od 27 listopada 2012 r. do 7 marca 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Gospodarowanie majątkiem oddziału terenowego Telewizji Polskiej S.A., w tym aktywami rzeczowymi. 2. Rozporządzanie środkami finansowymi oddziału terenowego Telewizji Polskiej S.A.
Okres objęty kontrolą	Lata 2014-2020
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	1. Radosław Kujawiński, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LWR/124/2020 z 2 września 2020 r. 2. Andrzej Zygmunt, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LWR/127/2020 z 14 września 2020 r.

(akta kontroli Tom I str. 1-2, 10-17)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2014-2020 w OTVP Wrocław na ogół prawidłowo gospodarowano majątkiem oraz rozporządzano środkami finansowymi. Podejmowane w tych obszarach działania nie zawsze były jednak w pełni zgodne z prawem i wewnętrznymi obowiązującymi regulacjami, rzetelne oraz gospodarne.

W zakresie gospodarowania majątkiem, przygotowania i realizacja zadań inwestycyjnych, działania były zgodne z przepisami, rzetelne i gospodarne. Rzetelnie i gospodarnie zarządzano flotą samochodową. Nie zachodziła potrzeba dzierżawienia lub wynajmowania nieruchomości od innych podmiotów i Oddział nie korzystał z takich rozwiązań. Nie w pełni prawidłowo wywiązywano się z obowiązków w zakresie dysponowania majątkiem, jak również z obowiązków właściciela i zarządcy nieruchomości w zakresie bieżącego utrzymania i dokonywania kontroli stanu technicznego budynków.

W księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości użytkowanej przez OTVP Wrocław nie zostały ujawnione budynki posadowione na nieruchomości. Nie zapewniono przez to należytej ochrony interesów właścicielskich Telewizji Polskiej S.A. (dalej: TVP S.A.).

W odniesieniu do będącej w dyspozycji Oddziału nieruchomości położonej w Janowej Górze, nie podejmowano działań ukierunkowanych na pozyskiwanie z niej przychodów w drodze najmu lub dzierżawy, co było niegospodarne wobec ponoszenia kosztów związanych z utrzymaniem tej nieruchomości oraz bezskutecznością i długotrwałością prób jej sprzedaży.

Wystąpiły przypadki niedochowania należytej staranności w związku z dysponowaniem dwoma lokalami mieszkalnymi z zasobu komunalnego Gminy Wrocław. W przypadku trzech umów najmu nie przestrzegano postanowień w nich zawartych, jak również nie dokończono należytej staranności w zakresie ochrony interesów Oddziału jako wynajmującego.

Kontrole obiektów budowlanych przeprowadzane w oparciu o przepisy Prawa budowlanego nie zawsze obejmowały wszystkie niezbędne elementy, a wynikające z nich zalecenia nie zawsze realizowano. Ponadto, książki obiektów budowlanych prowadzono nie zawsze zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa oraz nie w pełni rzetelnie.

W zakresie rozporządzania środkami finansowymi gospodarnie i zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami ponoszono koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych oraz wynajmowano sprzęt i usługi na potrzeby realizowanych audycji. Przy realizacji audycji przestrzegano procedur TVP S.A. Zrealizowane produkcje osiągnęły zakładane efekty ekonomiczne. Oddział zrealizował sformułowane w wyniku kontroli i audytów wnioski i zalecenia. W zasadniczej części zakupów, w tym obejmujących usługi prawnicze, dokonywano ich gospodarnie i zgodnie z przepisami.

Jednakże, w dwóch przypadkach zamówień publicznych naruszono art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³ (dalej: pzp), bowiem zamówień udzielono wykonawcom, którzy nie zostali wybrani w trybie określonym w pzp, mimo podstaw do zastosowania tej ustawy. W jednym przypadku wykonawcy zamówienia naliczono karę umową w zaniżonej wysokości, co było działaniem nierzetelnym. Ponadto, w związku z trzema przeprowadzonymi postępowaniami o udzielenie zamówienia publicznego wystąpiły uchybienia o charakterze formalnym w dokumentacji tych postępowań, a w przypadku trzech

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm.

zamówień na świadczenie usług prawniczych – błędy w powoływaniu w treści umowy podstawy prawnej udzielenia zamówienia. W związku z prowadzonymi sprawami sądowymi nie realizowano określonych w regulacjach wewnętrznych TVP S.A. obowiązków sprawozdawczych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁴ kontrolowanej działalności

Oddział Terenowy we Wrocławiu TVP S.A. jest jednostką organizacyjną przedsiębiorstwa TVP S.A. nadzorowaną zgodnie z ustalonym podziałem nadzoru nad poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi przedsiębiorstwa Spółki. Oddział jest jednostką o mieszanych źródłach finansowania, której część kosztów pokrywana jest przychodami scentralizowanymi, zaś pozostała przychodami ze sprzedaży wewnętrznej i zewnętrznej⁵.

OBSZAR

1. Gospodarowanie majątkiem Oddziału, w tym aktywami rzeczowymi

Opis stanu faktycznego

1.1. Środki trwałe

W okresie objętym kontrolą łączna wartość netto rzeczowych aktywów trwałych wynosiła: w 2014 r. - 14 197 380,45 zł; w 2015 r. - 14 773 392,93 zł; w 2016 r. - 13 799 566,80 zł; w 2017 r. - 13 173 207,05 zł; w 2018 r. - 17 029 589,88 zł; w 2019 r. - 19 065 939,76 zł; w I półroczu 2020 r. - [...]*.

W grupie „grunty” Oddział dysponował dwiema działkami⁶ przejętymi w użytkowanie wieczyste. Łączna powierzchnia posiadanych gruntów wynosiła 37 937 m². W okresie objętym kontrolą TVP S.A. podejmowała nieskuteczne próby sprzedaży jednej z użytkowanych przez OTVP Wrocław niezabudowanej nieruchomości, tj. działki w Janowej Górze.

Na działce we Wrocławiu Oddział dysponował 11 budynkami będącymi własnością TVP S.A. Łączna powierzchnia użytkowa wymienionych budynków wynosiła 17 365,78 m². W okresie objętym kontrolą stan użytkowanych przez Oddział gruntów oraz posiadanych budynków nie uległ zmianie.

Według stanu na 30 czerwca 2020 r. w ewidencji księgowej OTVP Wrocław posiadał wprowadzonych 3 889 pozycji odnoszących się do urządzeń technicznych i maszyn, w tym: [1] 1 044 pozycji dotyczyło grupy 4. „maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania”, [2] 427 pozycji dotyczyło grupy 5. „maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania”, [3] 2 321 pozycji dotyczyło grupy 6. „urządzenia techniczne” i [4] 97 pozycji dotyczyło „środków transportu” w grupie 7.

W grupie 4. na 1 044 pozycje 1 023 dotyczyły „zespołów komputerowych” i 21 pozycji odnosiło się do maszyn i narzędzi typu wiertarki, tokarki, sprężarki, pompy itp.

W grupie 5. na 427 pozycji 422 dotyczyły urządzeń do produkcji filmowej (m.in. 10 kamer, głowic i kamkorderów i 277 reflektorów, lamp i zestawów oświetleniowych różnego typu) oraz 5 pozycji dotyczyło urządzeń gastronomicznych (np. ekspres do kawy).

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ „Regulamin organizacyjny Oddziału TVP S.A. we Wrocławiu” wprowadzony uchwałą Zarządu TVP S.A. nr 455/2913 z 6 listopada 2013 r.

⁶ Działka we Wrocławiu o powierzchni 15 043 m² i działka w Janowej Górze o powierzchni 22 894 m².

W grupie 6. na 2 321 pozycji wyszczególniono m.in. 445 monitorów różnego typu, 67 kamer i kamkorderów, oraz inne urządzenia do produkcji filmowej i telewizyjnej (dźwigi, wyciągniki, konsole sterujące itp.).

(akta kontroli Tom I str. 225-291)

1.2. Zadania inwestycyjne

W latach 2014-2020 (I półrocze) w OTVP Wrocław zrealizowano w sumie 21 zadań inwestycyjnych, na które poniesiono koszty w łącznej wysokości 4 882 958,74 zł brutto (3 969 884,34 zł netto). Jednocześnie, w okresie tym zrealizowano w sumie 173 zakupy uzupełniające, na które poniesiono koszty w łącznej wysokości 12 935 444,49 zł brutto (10 528 565,78 zł netto).

Szczegółowym sprawdzeniem objęto realizację czterech zadań inwestycyjnych, w tym trzech, które dotyczyły dostaw oraz jednego polegającego na wykonaniu robót budowlanych.

Opis ustaleń kontroli w przedmiocie prawidłowości udzielania zamówień publicznych w związku z realizacją skontrolowanych zadań inwestycyjnych został zamieszczony w obszarze drugim niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Realizacja wszystkich skontrolowanych zadań inwestycyjnych była poprzedzona analizą ich celowości.

Wszystkie zadania zostały zrealizowane, przy czym w przypadku jednego z nich wystąpiło opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy, co zostało szczegółowo opisane w obszarze drugim niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z kolei w przypadku zadania inwestycyjnego polegającego na wykonaniu robót budowlanych, do realizacji którego przystąpiono w 2018 r., Oddział odstąpił od umowy zawartej z wykonawcą wybranym w wyniku przeprowadzania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z uwagi na opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy. Dla wykonawcy ustalono wynagrodzenia za wykonane prace w wysokości 51 724,86 zł oraz naliczono karę umowną w wysokości 27 800 zł, która została potrącona z tego wynagrodzenia. W związku z odstąpieniem od umowy, Oddział zrealizował zadanie w 2019 r., udzielając w tym zakresie zamówienia publicznego na roboty budowlane o wartości 151 073,83 zł brutto.

W związku z zadaniem inwestycyjnym polegającym na wykonaniu robót budowlanych, zapewniono sporządzenie stosownej dokumentacji niezbędnej do wykonania prac oraz kosztorysów inwestorskich, stanowiących podstawę do ustalenia szacunkowej wartości zamówienia. Zapewniono również, niezbędną w związku z uwarunkowaniami realizacji zadania, aktualizację tych dokumentów. Na dokumentację wydatkowano łącznie 20 418,00 zł brutto. Ponadto, zagwarantowano sprawowanie nadzoru inwestorskiego nad wykonaniem prac przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia budowlane oraz nadzoru autorskiego projektanta. Łączne koszty w tym zakresie wyniosły 18 327,00 zł brutto.

Wykonywanie robót budowlanych zgłoszono do organu administracji architektoniczno-budowlanej.

Dwa z czterech kontrolowanych zadań zostały sfinansowane pożyczką, jedno ze środków własnych TVP S.A. oraz jedno w formie leasingu. W związku z tym, podczas dostaw związanych z realizacją tego zadania inwestycyjnego, poza umowami z wykonawcami zamówień publicznych, każdorazowo były także zawierane umowy trójstronne pomiędzy zamawiającym, wykonawcą oraz firmą leasingową. OTVP Wrocław nie dokonywał płatności z tytułu realizacji umowy

na rzecz wykonawcy. Płatnikiem była firma leasingowa. Następnie OTVP Wrocław uiszczal na rzecz firmy leasingowej raty leasingowe. Łączna wartość dostaw zrealizowanych w ramach zadania, bez kosztów leasingu, wyniosła 1 872 564,95 zł brutto, zaś z uwzględnieniem tych kosztów – 1 944 066,67 zł brutto.

Należności wynikające z faktur wystawianych przez wykonawców były opłacane w terminach wynikających z zawartych umów. Co do zasady, w umowach zawieranych przez OTVP Wrocław przyjęto, że płatności są dokonywane w terminie 30 dni od dnia doręczenia przez wykonawcę prawidłowo wystawionej faktury. NIK zwraca uwagę, że nie zawsze terminy wskazywane przez wykonawców w wystawianych fakturach były zgodne z postanowieniami umownymi. Niekiedy wykonawcy wskazywali termin płatności poprzez określenie konkretnej daty, przypadającej na 30 dni do dnia wystawienia faktury, podczas, gdy za w pełni prawidłowe należałoby uznać wskazanie jako terminu płatności 30 dni od dnia otrzymania faktury. Według NIK, OTVP Wrocław powinna zwracać uwagę na wskazywane przez wykonawców w fakturach terminy płatności, tak, aby faktury odzwierciedlały postanowienia zawartych umów.

Środki trwale wytworzone w ramach realizacji skontrolowanych zadań inwestycyjnych zostały terminowo wprowadzone do ewidencji środków trwałych.

(akta kontroli Tom II str. 1-36; Tom III str. 11-16,
Tom VI str. 306-455; Tom VII str. 304-401,
Tom VIII str. 132-148, 150-152, 303-318, str. 359-370)

1.3. Administrowanie nieruchomościami

W okresie objętym kontrolą Oddział dysponował będącą w użytkowaniu wieczystym TVP S.A. nieruchomością o powierzchni 15 043 m², położoną przy ul. Karkonoskiej 8 we Wrocławiu⁷.

Na nieruchomości znajdowało się 11 budynków⁸, wykorzystywanych w związku z działalnością OTVP Wrocław, których powierzchnia użytkowa wynosiła 17 365,78 m² i nie ulegała zmianie w okresie objętym kontrolą.

Obiekty budowlane stanowiły odrębny od gruntu oddanego w użytkowanie wieczyste przedmiot własności TVP S.A. i figurowały w prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia ewidencji gruntów i budynków (katastrze nieruchomości)⁹, tj. w rejestrze budynków oraz kartotece budynków.

W księdze wieczystej prowadzonej dla ww. nieruchomości ujawnione zostało jedynie prawo użytkowania wieczystego gruntu. Nie zostały ujawnione posadowione na tym gruncie budynki stanowiące odrębny od gruntu przedmiot własności, co zostało szczegółowo opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Poza wymienioną nieruchomością OTVP Wrocław dysponował nieruchomością niezabudowaną, położoną w Janowej Górze w Gminie Stronie Śląskie. Składała się ona z dwóch działek gruntu o łącznej powierzchni 22 894 m². Nieruchomość ta pozostawała w użytkowaniu wieczystym TVP S.A. Nie była ona wykorzystywana w związku z działalnością jednostki i, według Oddziału, przeznaczono ją do sprzedaży. Próby sprzedaży nieruchomości były podejmowane co najmniej od 2013 r.

⁷ Oznaczoną jako działka nr 2/3, obręb 21 Partynice, dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków Wydział IV Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze WR1K/00190896/5. Treść księgi wieczystej jest dostępna na stronie internetowej https://ekw.ms.gov.pl/ekw_ogol/menu.do.

⁸ Oznaczonych jako „A”, „B”, „BF”, „C”, „D”, „E”, „F”, „G”, „I”, „J” oraz „K”.

⁹ O którym mowa w ustawie z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2020 r. poz. 276 ze zm.).

Jak wskazał Dyrektor, sprawą sprzedaży nieruchomości w Janowej Górze zajmuje się Ośrodek Administracji w Zakładzie Głównym TVP S.A. (dalej: OA). Oddział nie był w posiadaniu dokumentacji związanej ze sprzedażą nieruchomości.

W 2020 r., w związku z nowym postępowaniem przetargowym prowadzonym przez Ośrodek Administracji dotyczącym zbycia nieruchomości w Janowej Górze, OA zwrócił się do OTVP Wrocław z prośbą o pozyskanie aktualnych wypisów z rejestru gruntów wraz z wyrysem z mapy ewidencyjnej oraz wypisu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz zlecił wyznaczenie punktów granicznych. Po wyznaczeniu punktów granicznych okazało się, iż dwa punkty graniczne wychodzą na publiczną drogę asfaltową. W październiku 2020 r. OA wystosował pismo do Urzędu Gminy w Stroniu Śląskim z propozycją wykupu przez Gminę zajętego fragmentu gruntu pod drogę.

W Oddziale nie analizowano możliwości związanych ze zwiększeniem atrakcyjności nieruchomości położonej w Janowej Górze pod kątem jej sprzedaży, takich jak np. wnioskowanie do Gminy, na terenie której znajduje się nieruchomość, o zmianę ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; dokonanie podziału nieruchomości składającej się z dwóch działek gruntu na dwie odrębne nieruchomości i przeznaczenie do sprzedaży każdej z nich osobno. Według Dyrektora, wszelkie decyzje odnośnie zagospodarowania lub sprzedaży nieruchomości były podejmowane przez OA.

Dla wszystkich 11 budynków posadowionych na nieruchomości położonej przy ul. Karkonoskiej 8 we Wrocław założono książki obiektu budowlanego, co było zgodne z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹⁰ (dalej: Prawo budowlane). Książki te prowadzono jednak nie w pełni zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa oraz nie w pełni rzetelnie, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Wszystkie obiekty budowlane obejmowane były kontrolami, o których mowa o których mowa w art. 62 ust. 1 Prawa budowlanego, przy czym kontrole te nie w każdym przypadku przeprowadzono w zakresie i częstotliwości wynikających z przepisów, co zostało szczegółowo opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”¹¹.

Wszystkie obiekty budowlane były w zadowalającym stanie technicznym i nadawały się do użytkowania zgodnie z aktualną funkcją.

W latach 2014-2020 w OTVP Wrocław została przeprowadzona jedna kontrola zewnętrzna dotycząca utrzymania obiektu budowlanego przy ul. Karkonoskiej 8 we Wrocławiu. W kwietniu 2018 r. zrealizował ją Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego dla Miasta Wrocławia. W wyniku tej kontroli stwierdzono, że w odniesieniu do jednego z obiektów budowlanych nie były przeprowadzone kontrole, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 3 Prawa budowlanego, w zakresie obejmującym poddawanie okresowej kontroli stanu technicznego przewodów kominowych co najmniej dwa razy w roku w terminie do 31 maja i 30 listopada. W wyniku tej kontroli pracownik OTVP Wrocław został ukarany mandatem karnym w wysokości 100 zł.

(akta kontroli Tom I str. 19, 223; Tom III str. 11-14, 46, 89-91, 119-122; Tom V str. 1-190, 191-197, Tom VII str. 3-5, 6-12, 15-102, Tom VIII str. 132-148)

¹⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 1333 ze zm.

¹¹ Szczegółowym badaniem objęto przeprowadzanie przeglądów, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego dla wszystkich 11 obiektów budowlanych oraz przeprowadzanie przeglądów, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 3 Prawa budowlanego dla trzech obiektów budowlanych – budynków „A”, „BF” i „C” w latach 2018-2020.

1.4. Wynajem nieruchomości

W latach 2014-2020 (I półrocze) OTVP Wrocław średnio oddawał w najem powierzchnię ok. 2,9 tys. m². Wynajmowane powierzchnie znajdowały się w budynkach przy ul. Karkonoskiej 8 we Wrocławiu i nie były wykorzystywane przez TVP S.A. w związku z prowadzoną działalnością.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały w sumie 232 umowy najmu, w tym 155 umów dotyczących powierzchni biurowej, 18 – gastronomicznej, 56 – magazynowej oraz trzy – innej. Łączne wpływy z najmu wyniosły 8 667 986,41 zł.

NIK zauważyła przy tym, że jedna z umów najmu dotyczyła oddania w najem aż 1 977,43 m² powierzchni biurowej¹², co stanowiło ponad 65% łącznej powierzchni oddawanej w najem¹³. Umowa ta generowała najwyższe wpływy z najmu, które w okresie objętym kontrolą wyniosły 5 320 000,00 zł, co stanowiło ponad 61% łącznych wpływów z najmu. Umowa ta została zawarta na czas określony i wygasła z dniem 5 listopada 2020 r. Pomimo podjętych z odpowiednim wyprzedzeniem działań Oddziału ukierunkowanych na przedłużenie umowy, najemca nie był zainteresowany przedłużeniem umowy. Jak wskazał Dyrektor, najemca początkowo wyraził zainteresowanie najmem, lecz wycofał się z tego w związku z pandemią COVID-19. W związku z tym, od sierpnia 2020 r. OTVP Wrocław poszukiwał najemcy wymienione powierzchnie poprzez ogłoszenia na antenie TVP Wrocław oraz w Internecie.

W OTVP Wrocław nie wdrożono uregulowań związanych z oddawaniem w najem/dzierżawę składników majątkowych.

W Oddziale nie wyodrębniano osobno kosztów związanych z utrzymaniem wynajmowanych pomieszczeń (energia elektryczna, energia cieplna, podatki, remonty, itp.). Jak wskazał Dyrektor, koszty te księgowane są w kosztach stałych lub pośrednich, a nie dekretowane do konkretnych umów.

Szczegółowym badaniem objęto pięć umów najmu, na łączną kwotę wpływów w wysokości 5 602 647,43 zł, zawartych przez OTVP Wrocław w okresie objętym kontrolą¹⁴, obejmujących wynajęcie powierzchni biurowej¹⁵, magazynowej¹⁶ oraz zaplecza gastronomicznego¹⁷.

W przeznaczony do wynajęcia powierzchni biurowej wcześniej znajdowała się baza filmowa. Ze względu na zmianę technologii produkcji programu powstały wolne biura, które zostały wynajęte. Powierzchnia magazynowa powstała na skutek likwidacji stolarni, a zaplecze gastronomiczne – jako powierzchnia przystosowana do prowadzenia działalności w tym zakresie przez wiele lat funkcjonowało jako stołówka pracownicza, obecnie prowadzona przez najemcę.

Informacje o możliwości wynajęcia powierzchni objętej wymienionymi umowami były ogłaszane na antenie TVP Wrocław, a w jednym przypadku¹⁸, także na portalu internetowym, w wyniku czego do Oddziału zgłosili się zainteresowani najmem kontrahenci, z którymi zawarto umowy.

W przypadku oddania w najem powierzchni biurowej o największej powierzchni, generującej zarazem najwyższe przychody z najmu¹⁹, wysokość czynszu ustalono w oparciu o operat szacunkowy sporządzony przez rzeczoznawcę majątkowego.

¹² W budynku „BF”.

¹³ Przyjmując średnią powierzchni oddawanej w najem z lat 2014-2020 (I półrocze) wynoszącą 2924,79 m².

¹⁴ Umowy o numerach 259266, 457618, 372989, 488088, 441905.

¹⁵ Umowa nr 259266.

¹⁶ Umowy nr 372989, 488088, 441905.

¹⁷ Umowa nr 457618.

¹⁸ Umowa nr 457618.

¹⁹ Umowa nr 259266.

W związku z zakończeniem najmu przez dotychczasowego najemcę, w maju 2020 r. OTVP Wrocław zapewniła sporządzenie nowego operatu szacunkowego, stanowiącego podstawę do ustalenia stawki czynszu przy poszukiwaniach nowego najemcy. W przypadku pozostałych czterech umów, stawki czynszu były ustalane w drodze negocjacji z kontrahentami. Przy ustalaniu tych stawek brano pod uwagę stan techniczny pomieszczeń, które mają być oddane w najem.

Według NIK ustalanie wysokości stawek najmu w oparciu o operat szacunkowy określający rynkową wartość stawki najmu powierzchni biurowej stanowi dobrą praktykę.

W zawartych umowach zabezpieczano interes OTVP Wrocław m.in. poprzez ustanowienie wskaźników waloryzacji czynszu²⁰, wymóg zgody wynajmującego na oddanie przedmiotu najmu w podnajem²¹, możliwość wypowiedzenia umowy najmu bez okresu wypowiedzenia w przypadku zalegania z płatnościami przez określony czas²², ustanowienie kaucji w celu zabezpieczenia płatności wynikających z umowy²³, możliwość ustanowienia zastawu na rzeczach wniesionych do przedmiotu najmu²⁴, ubezpieczenie najemcy z tytułu prowadzonej działalności²⁵.

W przypadku jednej²⁶ z czterech umów w których przewidziano ten obowiązek, najemca wywiązał się z obowiązku wpłacenia kaucji. W przypadku trzech umów najmu²⁷, w tym jednej obecnie obowiązującej²⁸, najemca nie wpłacił kaucji, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Dwie umowy²⁹ zostały zarejestrowane w centralnym rejestrze umów w terminie 5 dni roboczych od daty ich zawarcia, co było zgodne obowiązującymi w TVP S.A. Regulacjami wewnętrznymi³⁰.

W okresie objętym kontrolą OTVP Wrocław nie wynajmował/nie dzierżawił majątku od innych podmiotów.

Jednocześnie jednak, w okresie objętym kontrolą OTVP Wrocław dysponował trzema lokalami mieszkalnymi z zasobu komunalnego Gminy Wrocław (dalej: Gmina). Mieszkania były przydzielone Oddziałowi na skutek podziału majątku Ośrodka Radiowo-Telewizyjnego, który miał miejsce w 1992 r. i wynajmowane w latach 90-tych XX wieku. W 2015 r., po śmierci emerytowanego pracownika, jedno mieszkanie zostało zdane do Gminy. Użytkowano dalej dwa mieszkania – jedno przez emerytowanego pracownika, a drugie przez pracownika OTVP Wrocław. Oddział nie posiadał informacji, na jakiej podstawie lokale te weszły w skład zasobu komunalnego Gminy. Według informacji pozyskanych przez NIK z jednostek zarządzających lokalami komunalnymi Gminy, tj. Zarządu Zasobu Komunalnego³¹ (dalej: ZZK) oraz Wrocławskich Mieszkań sp. z o.o.³² (dalej: WM), mieszkania te zostały przedzielone w latach 70-tych XX wieku ówczesnemu Komitetowi ds. Radia i Telewizji Polskie Radio i Telewizja Rozgłośnia we Wrocławiu z przeznaczeniem na mieszkania służbowe.

²⁰ Umowa nr 259266.

²¹ Umowa nr 259266, 372289, 441905, 457618, 488088.

²² Umowa nr 372989, 441905, 488088.

²³ Umowy nr 372989, 441905, 457618, 488088.

²⁴ Umowa nr 457618.

²⁵ Umowa nr 457618.

²⁶ Umowa nr 457618.

²⁷ Umowy nr 488088, 441905, 372989.

²⁸ Do 28 lutego 2021 r.

²⁹ Nr 457618 oraz 488088.

³⁰ § 16 ust. 1 i 2 Instrukcji postępowania przy zawieraniu umów w Spółce Telewizja Polska S.A., stanowiącej załącznik do Uchwały Nr 411/2019 Zarządu Spółki TVP S.A. z dnia 2 lipca 2019 r.

³¹ Jednostka budżetowa Gminy Wrocław.

³² Spółka komunalna Gminy Wrocław.

Oddział pokrywał koszty związane z użytkowaniem tych lokali, a następnie obciążał tymi kosztami użytkowników na podstawie faktur wystawianych w oparciu o wystawiane wewnętrznie noty księgowo.

W odniesieniu do jednego z tych lokali, z uwagi na zwłokę w płatnościach czynszu i innych opłat za używanie lokalu Gmina, w imieniu której działał ZZK, wypowiedziała umowę najmu ze skutkiem na dzień 30 czerwca 2010 r. W dniu 14 maja 2010 r. Oddział bezskutecznie wezwał użytkownika do opuszczenia lokalu. W związku z powyższym od tego czasu lokal był użytkowany bezumownie. W 2016 r. ZZK skierował do Oddziału przedsądowe wezwanie do zapłaty opiewające na kwotę 94 307,23 zł z tytułu należności przysługujących Gminie z tytułu najmu lokalu mieszkalnego.

Według stanu na dzień 1 października 2020 r. zadłużenie Oddziału wobec Gminy wynosiło 107 640, 60 zł³³. Zaległości te powstały w okresie do lutego 2010 r. Według ZZK, od tego czasu opłaty dokonywane są na bieżąco i w pełnej wysokości. ZZK nie kierował sprawy na drogę postępowania sądowego z uwagi na odległy okres powstania zaległości. 3 marca 2020 r. ZZK skierował do OTVP Wrocław wezwanie do wydania lokalu mieszkalnego pod rygorem skierowania spraw na drogę sądową z powództwem o eksmisję. Według stanu na 29 października 2020 r. ZZK przygotował się do wystąpienia na drogę postępowania sądowego o opróżnienie, opuszczenie i wydanie lokalu.

W przypadku drugiego z lokali mieszkalnych, według WM, na 10 października 2020 r. OTVP Wrocław posiadał zaległości z tytułu należności związanych z użytkowaniem lokalu w wysokości 19 730, 61 zł. WM nie potwierdziły, że lokal jest użytkowany bezumownie, wskazując, że podstawą zajmowania lokalu jest umowa o najem lokalu zawarta z Komitetem ds. Radia i Telewizji w 1979 r. w związku z decyzją o przydziale lokalu z 1977 r.

W dniu 21 lutego 2019 r. OTVP Wrocław bezskutecznie wezwał użytkownika lokalu do dobrowolnego opróżnienia, opuszczenia i przekazania lokalu, w terminie do 30 września 2019 r., ze względu na korzystanie z lokalu bez tytułu prawnego. Oddział wskazał, że lokal był oddany do używania na czas trwania stosunku pracy, który uległ rozwiązaniu w dniu 28 lutego 1995 r.

Wymienione mieszkania nie były ujęte w ewidencji pozabilansowej spółki TVP S.A. jako użytkowane składniki majątkowe będące obcymi środkami trwałymi. Według NIK, rozważenia wymaga ujęcie w tej ewidencji co najmniej jednego z mieszkań, w odniesieniu do którego aktualny pozostaje stosunek prawny najmu. Oznacza to bowiem, że OTVP Wrocław posiada obcy składnik majątku na podstawie skonkretyzowanego tytułu prawnego. Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁴, sytuacja majątkowa jednostki powinna być przedstawiana rzetelnie i jasno, tj. w pełni odzwierciedlać stan rzeczywisty.

(akta kontroli str. Tom I str. 192; Tom III str. 119-122; 231-232; 236-249;
Tom V str. 198-203; Tom VI str. 128, 129-178; 179-289; 290-305,
Tom VII str. 110-221, str. 302-303, Tom VIII str. 1-6, 142-149)

1.5. Samochody służbowe

W 2014 r. Oddział dysponował 29 pojazdami, z których 20 stanowiły samochody osobowe, sześć specjalne, jeden ciężarowy i dwa skutery.

³³ W tym 42 619,96 zł należności głównej oraz 65 020,64 zł odsetek za zwłokę.

³⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 351 ze zm.

W kolejnych latach pojazdy były wycofywane z użytkowania, przekazywane do innych jednostek TVP S.A. oraz były też pojazdy kupowane lub otrzymywane na potrzeby OTVP Wrocław.

Zgodnie z zapisami w księgach finansowych TVP S.A. w październiku 2020 r. Oddział dysponował łącznie 34 pojazdami, z tego: 19 stanowiły samochody osobowe; cztery dostawcze; sześć samochodów z wyposażeniem specjalnym na potrzeby telewizji; dwa skutery i trzy przyczepy. 33 z wymienionych pojazdów stanowiło własność TVP S.A.³⁵. Jeden samochód z wyposażeniem specjalnym na potrzeby telewizji był użytkowany przez Oddział na podstawie umowy leasingowej podpisanej przez TVP S.A.

W kontrolowanym okresie Oddział nie korzystał z pojazdów udostępnionych na zasadzie barteru.

W badanym okresie na utrzymanie floty eksploatowanych samochodów Oddział wydał ok. 950 tys. zł. Rocznie wydatki na utrzymanie floty eksploatowanych samochodów Oddziału wynosiły od 177 761,35 zł w 2014 r. do 188 159,32 zł w 2019 r.³⁶. W wymienionej kwocie uwzględniono (1) faktury za opłaty leasingowe czterech samochodów opłacane przez OTV Wrocław; oraz (2) koszty wynajmu dwóch samochodów wynajmowanych na potrzeby Oddziału od czerwca do września 2018 r. Koszt wynajmu tych aut obejmował również naprawy i ubezpieczenie.

W kosztach tych nie uwzględniono (1) kosztów paliwa, które po weryfikacji w OTVP Wrocław faktur z kart flotowych oraz doraźnie płaconych rachunków trafiały do rozliczenia do Biura Rachunkowości TVP S.A.; (2) kosztów leasingu większości samochodów, ponieważ postępowania przetargowe na leasing pojazdów odbywały się w centrali TVP S.A. a koszty leasingu rozliczane były centralnie; oraz (3) kosztów ubezpieczenia pojazdów, ponieważ przetarg na ubezpieczenie organizowany był centralnie, ubezpieczeniem objęte były wszystkie pojazdy Spółki, a umowa z ubezpieczycielem zawierana była centralnie bez informowania Oddziału o jej szczegółach.

W latach 2014-2020 zawarto 88 umów z 16 podmiotami zewnętrznymi w celu wykonania na rzecz OTVP Wrocław usług transportowych. Łączna wartość zawartych umów wynosiła 846 695,52 zł, a Oddział za realizację tych umów zapłacił 820 972,37 zł (kwoty netto). Największą liczbę umów z jednym podmiotem, tj. 37, podpisano na łączną kwotę 14 181,90 zł, z czego zapłacono 11 530,00 zł. Z kolejnym podmiotem podpisano 14 umów na łączną kwotę 407 000,00 zł z których zapłacono 407 000,00 zł, i z kolejnym podpisano 11 umów na łączną kwotę 298 000,00 zł z których zapłacono 298 000,00 zł. Biorąc pod uwagę łączną kwotę wypłaconą na usługi transportowe dla Oddziału największy kontrahent otrzymał 407 000,00 zł za 14 umów, kolejny 298 000,00 zł za 11 umów i kolejny 60 000,00 zł za dwie umowy.

Podczas udostępniania pojazdów pracownikom i współpracownikom Oddziału stosowano procedury określone w odpowiednich uchwałach Zarządu TVP S.A.

W badanym okresie w Oddziale rocznie wydawano od 41 do 55 zezwoleń na prowadzenie pojazdów służbowych, z tego od 16 do 18 dla pracowników zatrudnionych na umowę o pracę i pozostałe dla współpracowników zatrudnianych na podstawie umów cywilnoprawnych. Zbadana na potrzeby kontroli próba 100% ewidencji dokumentacji siedmiu wybranych samochodów osobowych Oddziału w dwóch wybranych miesiącach badanego okresu wykazała brak staranności

³⁵ Z których trzy samochody osobowe, jeden specjalny i dwie przyczepy będące własnością TVP S.A. zostały wykupione po umowach leasingowych.

³⁶ W 2020 r., do końca czerwca, wydatki te wyniosły 74 370,20 zł.

w wypełnianiu części Kart Drogowych (opis w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

OTVP Wrocław nie posiadał warsztatu, wyposażenia ani wykwalifikowanych mechaników. Usługi napraw, remontów i serwisu pojazdów służbowych realizowane były w serwisach zewnętrznych.

Wszystkie samochody eksploatowane przez OTVP Wrocław, które w latach 2014-2020 były przedmiotem leasingu serwisowane były we Wrocławiu. Koszty napraw, remontów i przeglądów ponosił Oddział we Wrocławiu.

(akta kontroli Tom I str. 8-153, 196-210,
Tom III str. 76-81, 100-118, 215-216, Tom VI str. 94-96)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Mimo że 11 budynków posadowionych na będącej w użytkowaniu wieczystym nieruchomości położonej przy ul. Karkonoskiej 8 we Wrocławiu stanowiło odrębny od gruntu przedmiot własności oraz figurowało w prowadzonym przez Prezydenta Wrocławia kastrze nieruchomości, budynki te nie zostały ujawnione w księdze wieczystej prowadzonej dla tej nieruchomości. Nie zapewniono przez to należytej ochrony interesów właścicielskich TVP S.A., w szczególności w świetle art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece³⁷, który stanowi, że prawo jawne z księgi wieczystej jest wpisane zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym. Ujawnienie w księdze wieczystej tylko prawa użytkowania wieczystego z pominięciem prawa własności budynków i urządzeń wzniesionych na gruncie prowadzi bowiem do sytuacji, że stan prawny ujawniony w księdze wieczystej jest niezgodny ze stanem rzeczywistym, wynikającym z dokumentu stanowiącego podstawę wpisu prawa użytkowania wieczystego³⁸.

NIK zauważa, że w maju 2013 r. Oddział pozyskał stanowisko prawne, wskazujące, że: „w dziale I-O KW „Oznaczenie nieruchomości”, w rubryce 1.4., w podrubryce 1.4.1. pod numerem 6 „sposób korzystania” wpisano „BI-INNE TERENY ZABUDOWANE”. Wpis ten oznacza ujawnienie budynków na nieruchomości. Sąd Rejonowy we Wrocławiu IV Wydział Ksiąg Wieczystych nie ujawnia budynków w księdze wieczystej w inny sposób”. Ujawnienie budynków nastąpiło na podstawie przedłożonego wypisu z rejestru gruntów oraz wrysu z mapy ewidencyjnej sporządzonego w dniu 25 października 2005 r. przez Zarząd Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu”.

Według NIK, stanowisko to nie zasługiwało jednak na aprobatę. Budynki stanowiące odrębny od gruntu przedmiot własności podlegają wpisaniu do księgi wieczystej w innym miejscu, niż to wskazano w ww. stanowisku prawnym³⁹, a sam wypis z rejestru gruntów oraz wrys z mapy ewidencyjnej, który stanowił podstawę wpisu w księdze wieczystej, nie zawiera informacji dotyczących budynków. Wynikają one z rejestru budynków i kartoteki budynków, które – jako dane z ewidencji gruntów i budynków (katastru nieruchomości) – stanowią podstawę do oznaczania nieruchomości w księgach

³⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 2204 ze zm.

³⁸ Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2012 r., sygn. akt V CSK 264/11, LEX nr 1243095.

³⁹ W Dziale I-O – „Oznaczenie nieruchomości w rubryce 1.4. „Oznaczenie” w podrubryce 1.4.2. – „Budynek”. W obecnym stanie prawnym wynika to z przepisów rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 lutego 2016 r. w sprawie zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych w systemie teleinformatycznym (Dz. U. z 2016 r., poz. 312 ze zm.) - § 15 ust. 2, § 19 pkt 2, § 20 pkt 2. Z kolei w stanie prawnym obowiązującym w 2013 r., kiedy to sformułowano przedmiotowe stanowisko prawne, analogiczne postanowienia zawierało rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 sierpnia 2003 r. w sprawie zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych w systemie informatycznym (Dz. U. z 2013 r., poz. 695) – § 16 ust. 2, § 20 pkt 2, § 21 pkt 2.

wieczystych, zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne⁴⁰.

Jak wyjaśnił Dyrektor, od 2014 r. w OTVP Wrocław nie analizowano księgi wieczystej pod kątem ujawnienia w niej budynków stanowiących odrębny od gruntu przedmiot własności.

(akta kontroli Tom V, str. 191-197; Tom VII str. 3-12, 19-20)

2. W odniesieniu do nieruchomości położonej w Janowej Górze w Oddziale nie podejmowano działań ukierunkowanych na pozyskiwanie przychodów z tej nieruchomości w drodze najmu lub dzierżawy, co NIK ocenia jako niegospodarne. Nieruchomość nie była bowiem wykorzystywana w bieżącej działalności Oddziału, a roczne koszty jej utrzymania wynosiły ponad 16 000,00 zł. W okresie objętym kontrolą wyniosły w sumie 137 563,00 zł.

Dyrektor wyjaśnił, że w OTVP Wrocław nie brano pod uwagę oddania w najem lub dzierżawę ww. nieruchomości. Wszelkie decyzje odnośnie zagospodarowania lub sprzedaży były podejmowane przez Ośrodek Administracji. W 2017 r. przeprowadzono przetarg na sprzedaż nieruchomości, lecz nie została ona sprzedana.

W ocenie NIK w przypadku nieruchomości położonej przy ul. Karkonoskiej 8 we Wrocławiu Oddział samodzielnie podejmował decyzje związane z wynajmowaniem różnego rodzaju powierzchni w celu generowania przychodów i nic nie stało na przeszkodzie, aby w analogiczny sposób czynić starania zmierzające do oddania w najem dzierżawę nieruchomości w Janowej Górze. Według NIK, nie sprzeciwiała się temu kierunkowa decyzja o sprzedaży nieruchomości. Próby jej zbycia podejmowano co najmniej od 2013 r. Długotrwałość procesów sprzedażowych, przy ich dotychczasowej nieskuteczności, a z drugiej strony – jednoczesna konieczność ponoszenia kosztów utrzymania nieruchomości, to okoliczności uzasadniające podejmowanie działań ukierunkowanych na pozyskiwanie przychodów z nieruchomości w aspekcie dbałości o interesy ekonomiczne TVP S.A.

(akta kontroli Tom III str. 119-122; Tom VI str. 129-134, Tom VII str. 15-18, 93-102, Tom VIII str. 132-149)

3. W OTVP Wrocław wystąpiły przypadki niedochowania należytej staranności w związku z dysponowaniem dwoma lokalami mieszkalnymi z zasobu komunalnego Gminy, co NIK ocenia jako nierzetelne. Utrzymywanie tych lokali było także sprzeczne z interesem ekonomicznym Oddziału, a konsekwencji niecelowe. I tak:

- a) nie podejmowano skutecznych działań zmierzających do likwidacji zadłużenia wobec Gminy, które powstało w związku z użytkowaniem ww. lokali.

Dyrektor wyjaśnił, że OTVP Wrocław nie podejmował żadnych działań w sprawie likwidacji zadłużenia, bowiem powstały one w latach 2000-2010 i są przedawnione. Dodatkowo, w odniesieniu do jednego z lokali, Dyrektor wskazał, że zadłużenie powstało na skutek przesyłania przez Gminę rozliczeń bezpośrednio do lokatorów zamieszkujących lokal mieszkalny. Gdy w 2010 r. okazało się, że lokatorzy nie opłacają regularnie czynszu, OTVP Wrocław dokonuje płatności bezpośrednio na konto Gminy i jednocześnie obciąża tymi kosztami lokatorów.

⁴⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 276 ze zm.

W ocenie NIK po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może wprawdzie uchylić się od jego zaspokojenia⁴¹, ale nie oznacza to, że zobowiązanie przestaje istnieć. Zobowiązanie przekształca się w tzw. zobowiązanie niepełne (naturalne). Oddział, jako jednostka organizacyjna telewizji publicznej, a więc instytucji zaufania publicznego, powinien w stosunkach cywilnoprawnych zachowywać się z uwzględnieniem podwyższonej staranności⁴². Samo powoływanie się na przedawnienie roszczeń jawi się w tym kontekście jako niewystarczające. W ramach podwyższonej staranności OTVP Wrocław powinien podejmować wszelkie działania zmierzające do skutecznego zamknięcia sprawy przedmiotowego zadłużenia. Działania takie mogłyby polegać np. na staraniu się o umorzenie zaległości na podstawie obowiązującego na terenie Gminy aktu prawa miejscowego⁴³. Dyrektor wyjaśnił, że działanie takie było nieracjonalne z uwagi na przedawnienie. NIK stoi jednak na stanowisku, że mogłoby to doprowadzić do skutecznego zakończenia sprawy zadłużenia, a w świetle obowiązujących na terenie Gminy zasad przedawnienie nie stanowi okoliczności uniemożliwiającej umorzenia zaległości;

- b) nie podejmowano skutecznych działań zmierzających do zakończenia zamieszkiwania w lokalach przez ich dotychczasowych lokatorów.

W przypadku lokalu, w odniesieniu do którego Gmina wypowiedziała umowę najmu w 2010 r. i od tego czasu był on użytkowany bezumownie, doprowadziło to do wystąpienia w 2020 r. realnego ryzyka skierowania przez Gminę sprawy na drogę sądową. W przypadku rozstrzygnięcia sprawy na niekorzyść OTVP Wrocław, może skutkować to koniecznością zwrócenia Gminie kosztów procesu⁴⁴.

Dyrektor wyjaśnił, że OTVP Wrocław od kilku lat stara się o przekazanie Gminie lokalu mieszkalnego z zamieszkującymi tam lokatorami, ale Gmina stawia dwa warunki po spełnieniu których możliwe będzie przejęcie lokalu: (1) wydanie opróżnionego lokalu, bez lokatorów i (2) spłata przedawnionego zadłużenia.

Zdaniem NIK nie są to okoliczności obiektywnie uniemożliwiające zakończenie bezumownego użytkowania lokalu. NIK zauważa przy tym, że przedmiotowe mieszkanie zostało wynajęte pracownikowi w latach 90 XX w. na czas trwania stosunku pracy. Jak wyjaśnił Dyrektor, pracownik ten był natomiast zatrudniony w Oddziale do 31 grudnia 2001 r., następnie został zwolniony z etatu i ponownie zatrudniony od 1 maja 2008 r. Korzystanie z mieszkania przez pracownika powinno zatem zakończyć się już 1 stycznia 2002 r. Gdyby do tego doszło, opisane powyżej okoliczności prawdopodobnie w ogóle by nie wystąpiły.

Ponadto, w odniesieniu do obu lokali, nie występowało na drogę sądową pomimo bezskuteczności wezwań do wydania lokalu, skierowanych do użytkowników w przypadku jednego mieszkań (obecnie użytkowanego bezumownie) jeszcze w dniu 14 maja 2010 r., a w przypadku drugiego – w dniu 21 lutego 2019 r.

⁴¹ Art. 117 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.), dalej: kc.

⁴² Art. 355 § 2 kc.

⁴³ Uchwała Nr XLVIII/1415/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 marca 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Wrocław lub jej jednostkom podległym oraz wskazania organu i osób do tego uprawnionych (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego z 2015 r. poz. 3773).

⁴⁴ Art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm.).

Dyrektor wyjaśnił, że na drogę sądową z żądaniem wydania lokalu może wystąpić właściciel nieruchomości, czyli Gmina, w stosunku do osoby, która faktycznie włada lokalem. OTVP Wrocław nie ma prawnych możliwości zmuszenia lokatora do opuszczenia lokalu.

Według NIK, Oddział miał możliwość skorzystania z uprawnień właścicielskich w odniesieniu lokali, którymi dysponuje, z uwagi na szeroką definicję właściciela zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego⁴⁵. W myśl tego przepisu pojęcie właściciela obejmuje wynajmującego lub inną osobę, z którą wiąże lokatora stosunek prawny uprawniający go do używania lokalu. Właścicielem w rozumieniu powołanego przepisu jest także najemca podnajmujący lub użyczający lokal, członek spółdzielni mieszkaniowej dysponujący spółdzielczym prawem do lokalu mieszkalnego, jeżeli pozostaje z inną osobą (lokaterem) w stosunku prawnym stwarzającym jej tytuł prawny do używania lokalu, a nawet osoba, której do wynajętego przez nią lokalu nie przysługuje żaden tytuł prawny. Stosunek najmu powstanie bowiem także wtedy, gdy wynajmującemu nie będzie przysługiwało żadne prawo do lokalu oddanego najemcy⁴⁶.

- c) dwa lokale mieszkalne z zasobu komunalnego Gminy nie były w żaden sposób wykorzystywane w działalności OTVP Wrocław. Przyjęty model ich użytkowania powodował, że jakkolwiek finalnie związane z tym koszty powinny być pokrywane przez faktycznych lokatorów, to stroną stosunków zobowiązaniowych z Gminą był Oddział. W związku z tym, to na Oddziale ciążyły obowiązki związane z regulowaniem opłat na rzecz Gminy oraz wszelkie ryzyka z tym związane. Ponadto, Oddział realizował zadania związane z rozliczaniem lokatorów. W istocie zatem Oddział pełnił rolę pośrednika pomiędzy Gminą a lokatorami, choć w żaden sposób nie leżało to w interesie ekonomicznym jednostki.

(akta kontroli Tom III str. 119-122;
Tom VI str. 129-134, 179-289; Tom VII str. 110-221,
Tom VIII str.132-136, 142-149)

4. W przypadku trzech umów najmu⁴⁷, w tym jednej obecnie obowiązującej⁴⁸, które dotyczyły tej samej powierzchni magazynowej, najemca nie wpłacił kaucji w wysokości jednomiesięcznego czynszu (dla obecnie obowiązującej umowy – 4 845,04 zł netto, tj. 5 950,40 zł brutto). W każdej z tych umów zawarte były natomiast postanowienia, w myśl których potwierdzenie zapłaty kaucji najemca powinien przedstawić wynajmującemu w dniu protokolarnego przekazania umowy, a brak opłaty kaucji jest równoznaczny z odstąpieniem od umowy przez wynajmującego z winy najemcy. W istocie więc, w przypadku nieuiszczenia kaucji określonej w umowie, najem powierzchni w ogóle nie powinien się rozpocząć, a mimo to umowy dochodziły do skutku. Oznacza to, że w ww. przypadkach w OTVP Wrocław nie przestrzegano postanowień zawieranych umów, jak również nie dołożono należytej staranności w zakresie ochrony interesów Oddziału jako wynajmującego. Przewidziana w umowach kaucja służyła bowiem zabezpieczeniu płatności należnych wynajmującemu od najemcy i podlegała zwrotowi w przypadku rozwiązania umowy przez strony, jeżeli najemca nie zalegał z płatnościami wobec wynajmującego.

⁴⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 611 ze zm.

⁴⁶ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2006 r., sygn. akt IV CK 336/05, LEX nr 178241.

⁴⁷ Umowy nr 488088, 441905 i 372989.

⁴⁸ Do 28 lutego 2021 r.

Jak wyjaśnił Dyrektor, w wyniku kontroli NIK, najemca został wezwany do zapłaty kaucji.

Ponadto, w protokołach zdawczo-odbiorczych podpisywanych z najemcą przez przedstawiciela Oddziału w związku zawieraniem ww. umów⁴⁹, jako że dotyczyły one tego samego przedmiotu najmu, przy kolejnej umowie wskazywano na „przejście” kaucji z poprzedniej umowy. W istocie jednak żadna z umów nie została zabezpieczona kaucją. W związku z tym protokoły zdawczo-odbiorcze były sporządzane nierzetelnie, gdyż potwierdzały okoliczności, które w rzeczywistości nie wystąpiły.

Dyrektor wyjaśnił, że osoby podpisujące protokoły zdawczo-odbiorcze powoływały się na „przejście” kaucji, natomiast nie sprawdziły faktu braku wpłaty kaucji.

(akta kontroli Tom III str. 119-122; 231-232; 250-256;
Tom VI str. 129-178, 290-291, 296, Tom VIII str. 1-6)

5. Trzy umowy najmu zawarte przez OTVP Wrocław⁵⁰ nie zostały zarejestrowane w centralnym rejestrze umów w terminie 14 dni od daty zawarcia umowy, co było niezgodne z § 12 ust. 1 pkt 2 uchwały nr 464/2006 Zarządu Spółki TVP S.A. z dnia 29 sierpnia 2006 r. w sprawie postępowania przy zawieraniu umów.

Dyrektor wyjaśnił, że z uwagi na odległy czas zawarcia umów ciężko wskazać przyczyny opóźnienia. Wskazał jednocześnie, że rejestracja umowy następuje jak najszybciej po otrzymaniu jej w pełni podpisanej przez obie strony.

(akta kontroli Tom VI str. 129-178, Tom VIII str. 132-149, 319-350)

6. W odniesieniu do budynku „A”, w OTVP Wrocław nie wykonano wynikającego z kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 3 Prawa budowlanego, tj. tzw. kontroli rocznych i półrocznych, zalecenia dotyczącego montażu kosza ochronnego na drabinie nadbudówki. W dwóch kontrolach przeprowadzonych w 2019 r. zalecenie to zostało wskazane do realizacji jako wymagające natychmiastowego wykonania⁵¹ i zostało powtórzone w kontroli z 2020 r.

Dyrektor wyjaśnił, że drabina nadbudówki w budynku „A” przeznaczona jest dla ekip remontowych do ewentualnych napraw pokrycia dachowego. Obecnie nikt z pracowników obsługi technicznej Oddziału nie ma wstępu na dach budynku „A”. Informacja o zakazie wstępu dla osób postronnych umieszczona jest na drzwiach wyjściowych.

W ocenie NIK montaż kosza ochronnego na drabinie nadbudówki jest związany z zapewnieniem bezpieczeństwa w każdym przypadku wystąpienia potrzeby wejścia na dach budynku „A”, co w szczególności może mieć miejsce z różnych nieprzewidzianych powodów w każdym czasie (np. w wyniku awarii). Ponadto, przedmiotowe zalecenie było powtarzane kilkakrotnie i za każdym razem wskazywane jako wymagające natychmiastowego wykonania.

(akta kontroli Tom III str. 11-14; Tom V str. 1-174)

7. Przeprowadzone w listopadzie 2017 r. dla wszystkich 11 obiektów budowlanych OTVP Wrocław kontrole, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego, tj. tzw. kontrole pięcioletnie, nie obejmowały swym zakresem wszystkich elementów określonych w tym przepisie. W ich ramach nie zbadano bowiem instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu

⁴⁹ Umowy nr 488088 oraz 441905.

⁵⁰ O numerach: 259266, 372989, 441905.

⁵¹ W kontroli przeprowadzonej w I półroczu 2019 r. – wymagające natychmiastowego wykonania/wykonania w terminie 12 miesięcy, w następnych kontrolach – wymagające natychmiastowego wykonania.

sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.

Dyrektor wyjaśnił, że kontrole w ww. zakresie zostały przeprowadzone w lutym 2018 r.

W ocenie NIK art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego jednolicie określa częstotliwość i zakres kontroli pięcioletniej obiektu budowlanego, co oznacza, że w określonym czasie kontrola ta powinna obejmować wszystkie prawem przewidziane elementy.

Ponadto, w książkach obiektów budowlanych prowadzonych dla wszystkich 11 obiektów budowlanych OTVP Wrocław brak było wpisów wskazujących na przeprowadzenie poprzednich, tj., zrealizowanych przed kontrolami, które odbyły się w listopadzie 2017 r., pięcioletnich kontroli obiektów budowlanych.

Dyrektor OTVP Wrocław wyjaśnił, że kontrole takie nie były przeprowadzane.

W związku z powyższym NIK zwraca uwagę, że pomimo wieloletniego użytkowania obiektów budowlanych, dopiero od 2017 r. zachodzi możliwość weryfikowania wywiązywania się przez OTVP Wrocław z obowiązku przeprowadzania kontroli pięcioletnich obiektów budowlanych w określonych prawnie terminach.

(akta kontroli Tom III str. 11-14; Tom V str.1-174)

8. W OTVP Wrocław książki obiektów budowlanych prowadzono nie zawsze zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa oraz nie w pełni rzetelnie, gdyż w książkach obiektów budowlanych prowadzonych dla:
 - a) wszystkich 11 budynków – nie dokonywano sprostowań błędów we wpisach przez przekreślenie wyrazów pojedynczą linią oraz umieszczenie daty i podpisu osoby dokonującej zmiany, czego wymaga § 6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego⁵². Dyrektor wyjaśnił, że od następnej kontroli obiektów budowlanych wszelkie sprostowania będą dokonywane zgodnie z ww. zasadami;
 - b) dwóch budynków⁵³ – nie wpisano daty założenia książki obiektu budowlanego, czego wymaga § 5 pkt 1 lit. f) rozporządzenia w sprawie książki obiektu budowlanego. Dyrektor wyjaśnił, że wynikało to z braku wykonania czynności przez pracownika, a stwierdzone braki zostały już uzupełnione;
 - c) jednego budynku⁵⁴ – zamieszczono plan sytuacyjny innego obiektu⁵⁵, wymagany § 5 pkt 3) rozporządzenia w sprawie książki obiektu budowlanego. Dyrektor wyjaśnił, że wynikało to z omyłki, która została już skorygowana;
 - d) dziewięciu budynków⁵⁶ – choć na ostatniej wewnętrznej stronie okładki znajdowała się rubryka o treści „Niniejsza książka obiektu budowlanego zawiera 74 strony przesnurowane sznurkiem i ponumerowane od strony 1 do strony 74” wraz z polem na wskazanie daty i podpisu, to żadna z książek obiektu nie posiadała przesnurowanych stron, a rubryka ta była wypełniona jedynie dla części książek obiektów budowlanych⁵⁷. Dyrektor

⁵² Dz. U. z 2003 r. Nr 120 poz. 1134 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie książki obiektu budowlanego.

⁵³ Prowadzonych dla budynków „A” i „K”.

⁵⁴ Budynek „K”.

⁵⁵ Zaznaczono budynek „A”, a nie „K”.

⁵⁶ „B”, „BF”, „C”, „D”, „E”, „F”, „G”, „I” oraz „J”.

⁵⁷ Tj. prowadzonych dla budynków „B”, „C”, „D”, „E”.

wyjaśnił, że wynikało to z braku wykonania czynności przez pracownika, a stwierdzone braki zostały już uzupełnione;

- e) jednego budynku⁵⁸ – na stronie tytułowej wskazano jako właściciela obiektu Skarb Państwa, podczas, gdy powinna być tam wskazana TVP S.A. Dyrektor wyjaśnił, że wynikało to z omyłki, która została już skorygowana;
- f) wszystkich 11 budynków – w tablicach 4 i 5⁵⁹: (1) nie odnotowywano w każdym przypadku wynikającym z protokołów kontroli obiektu budowlanego, daty wykonania robót remontowych wskazywanych w protokołach z kontroli obiektów budowlanych i/lub nie wpisywano również informacji o niewykonaniu prac; (2) wpisywano odwołania do protokołów z przeprowadzonych kontroli, zamiast szczegółowego zakresu robót remontowych wynikających z zaleceń z protokołów kontroli; (3) dokonywane wpisy nie zawierały danych identyfikujących osoby, które wystawiały dokument będący przedmiotem wpisu (za wyjątkiem wpisów dokonanych w 2019 r.). Dyrektor wyjaśnił m.in., że protokoły z okresowych kontroli obiektów budowlanych zawierają szereg różnych pozycji, w związku z czym dla przejrzystości wpisów odwoływano się do protokołów kontroli. Wskazał, że od następnej kontroli obiektów budowlanych wpisy w książkach obiektów budowlanych będą dokonywane zgodnie z ww. zasadami.

NIK z aprobatą przyjmuje podjęcie już w trakcie kontroli NIK działań mających na celu zapewnienie prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa oraz rzetelnie.

(akta kontroli Tom III str. 11-14; Tom V str.1-174)

9. Brak należytej staranności i rzetelności podczas wypełniania przez kierowców OTVP Wrocław Kart Drogowych.

Kontroli poddano próbę Kart Drogowych wybranych siedmiu pojazdów osobowych użytkowanych przez OTVP Wrocław w dwóch wybranych miesiącach⁶⁰ okresu objętego kontrolą. Badaniu poddano 269 (100%) przedstawionych do badania Kart Drogowych ze wskazanej populacji.

Analiza NIK wskazała, że bez uwag wypełniono 72 Karty (26,8%). W pozostałych stwierdzono różne nieprawidłowości wskazujące na brak należytej staranności i rzetelności podczas ich wypełniania przez kierowców. Na 178 Kartach (66,2%) stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły m.in.: (1) braku podpisu kierowcy; (2) przerobionych wpisów nt. stanu licznika bez wymaganych parafek; (3) braku wypełnienia danych na odwrocie Karty; (4) braku wpisów nt. stanów licznika; (5) braku wpisów nt. przebiegu. 19 Kart (7,0%) anulowano.

Badanie nie wykazało innych nieprawidłowości, w szczególności dotyczących udostępniania lub rozliczania kosztów eksploatacji samochodów służbowych.

Obowiązek rzetelnego wypełniania Kart Drogowych dla użytkowników samochodów służbowych OTVP Wrocław określony jest w pkt 2 i pkt 3 części E w § 4 załącznika do uchwały nr 118/2012 Zarządu TVP S.A. z dnia 29 lutego 2012 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad przydzielania i używania samochodów służbowych oraz używania samochodów prywatnych do celów służbowych w Spółce TVP S.A.”. Pkt 2 wymienionego załącznika określa, że „używanie samochodu służbowego musi być odnotowane przez Użytkownika, któremu udostępniono samochód, zgodnie z pozycjami zawartymi w Karcie Drogowej,

⁵⁸ „C”.

⁵⁹ Dotyczących – odpowiednio – rocznych i pięcioletnich kontroli obiektu budowlanego.

⁶⁰ Sierpień 2019 r. i styczeń 2020 r.

którą pobiera się i rozlicza u Administratora”. Pkt 3 określa, że „warunkiem otrzymania nowej Karty Drogowej jest zwrot prawidłowo wypełnionej i podpisanej przez Użytkownika uprzednio otrzymanej Karty Drogowej (...)”.

W wyjaśnieniach Dyrektor wskazał, że przyczynami nieprawidłowości były m.in. wykonywanie wielu zadań równocześnie bez możliwości wcześniejszego ich zaplanowania, pośpiech oraz praktyka zgodnie z którą kierowcy pełnią przeważnie jednocześnie inne obowiązki (np. operatorów kamer). Dzięki instalacji w samochodach służbowych systemów GPS istnieje możliwość weryfikacji trasy, przebiegów i godzin pracy kierowców. Kierowcy byli wielokrotnie upominani o prawidłowe wypełnianie Kart.

(akta kontroli Tom III str. 100-118, 215-216, Tom VI str. 94-96)

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2014-2020 w OTVP Wrocław przygotowanie i realizacja zadań inwestycyjnych były zgodne z przepisami, rzetelne i gospodarne. Rzetelnie i gospodarnie zarządzano flotą samochodową. Nie zachodziła potrzeba dzierżawienia lub wynajmowania nieruchomości od innych podmiotów i Oddział nie korzystał z takich rozwiązań. Nie w pełni prawidłowo wywiązywano się jednak z obowiązków w zakresie dysponowania majątkiem, jak również z obowiązków właściciela i zarządcy nieruchomości w zakresie bieżącego utrzymania i dokonywania kontroli stanu technicznego budynków.

W księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości użytkowanej przez OTVP Wrocław nie zostały ujawnione budynki posadowione na nieruchomości. Nie zapewniono przez to należytej ochrony interesów właścicielskich TVP S.A.

W odniesieniu do będącej dyspozycji Oddziału nieruchomości położonej w Janowej Górze, nie podejmowano działań ukierunkowanych na pozyskiwanie z niej przychodów w drodze najmu lub dzierżawy, co było niegospodarne wobec ponoszenia kosztów związanych z utrzymaniem tej nieruchomości oraz bezskutecznością i długotrwałością prób jej sprzedaży.

Wystąpiły przypadki niedochowania należytej staranności w związku z dysponowaniem dwoma lokalami mieszkalnymi z zasobu komunalnego Gminy Wrocław. W przypadku trzech umów najmu nie przestrzegano postanowień w nich zawartych, jak również nie dołożono należytej staranności w zakresie ochrony interesów Oddziału jako wynajmującego.

Kontrole obiektów budowlanych przeprowadzane w oparciu o przepisy Prawa budowlanego nie zawsze obejmowały wszystkie niezbędne elementy, a wynikające z nich zalecenia nie zawsze realizowano. Ponadto, książki obiektów budowlanych prowadzono nie zawsze zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa oraz nie w pełni rzetelnie.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Rozporządzanie środkami finansowymi Oddziału

2.1. Przychody i koszty

W okresie objętym kontrolą w planie ekonomiczno-finansowym w pozycji „Przychody ogółem i zrównane z nimi” dla OTVP Wrocław wykazywano kwotę od ponad 21 mln zł do ponad 29 mln zł. Na „Przychody ogółem i zrównane z nimi” składały się kategorie: (1) abonament; (2) reklama i sponsoring; (3) przychody pozostałe; (4) przychody wewnętrzne; oraz (5) zmiana stanu produktów.

W okresie 2014-2017 przychody ujęte w grupie „abonament” utrzymywały się na zbliżonym poziomie ok. 8 mln zł (od 33,7% do 40,9% przychodów ogółem). W latach 2018-2020 obserwowany był wzrost w tej grupie do kwoty ok. 17,5 mln zł

w 2020 r.⁶¹ (70,9% przychodów ogółem⁶²). W poszczególnych latach przychody w tej grupie wynosiły: 2014 r. – 7 410 000,00 zł; 2015 r. – 7 650 800,00 zł; 2016 r. – 7 884 200,00 zł; 2017 r. – 8 634 000,00 zł; 2018 r. – 11 884 000,00 zł; 2019 r. – 12 928 200,00 zł; I połowa 2020 r. – [...]*

W latach 2015-2018 w planach finansowanych Oddziału, w kategorii „abonament” nie dokonywano zmian. Zmian w tej kategorii dokonano w latach 2014, 2019 i 2020⁶³.

W grupie przychodów „reklama i sponsoring” widoczny był trend malejący. W 2014 r. w grupie wykazano ok. 5,6 mln zł i w 2020 r. ok. [...] (z 25,4% w 2014 r. do 5,3% w 2019 r. – w odniesieniu do przychodów ogółem). Największy spadek dotyczył grupy „Reklama pozyskana poza OTVP Wrocław”, w której w 2019 r. odnotowano 11,8% wartości z roku 2014 r. i 10,4% wartości (najwyższej w kontrolowanym okresie) z roku 2015 r.

Analizując wyłącznie zagregowane⁶⁴ kwoty wpłat z emisji i produkcji reklam z podziałem na rodzaje reklamodawców największy spadek widoczny był w przychodach w grupie „Samorząd i podległe”. Wpływy z reklam z tej grupy w 2014 r. wynosiły 667 502,70 zł, a w 2019 r. 46 980,96 zł (7,04% stanu z 2014 r.).

Dyrektor wyjaśnił, że spadek przychodów w grupie „reklama i sponsoring” wynikał ze zmieniającej się sytuacji na globalnym i lokalnym rynku reklamowym. W latach 2010-2020 obserwowana była zmiana pozycji tradycyjnych mediów elektronicznych i prasowych na rynku medialnym. Dynamicznie wzrastała rola i udział w rynku mediów opartych o Internet, kosztem mediów tradycyjnych. Proces ten znany wcześniej z rynku amerykańskiego, gdzie reklama telewizyjna została zepchnięta do poziomu poniżej 20% globalnych wydatków (z 50% na początku XXI wieku) był widoczny również w Polsce. Nowe tendencje wystąpiły również wewnątrz rynku telewizyjnego. Najważniejszą z nich było pojawienie się dużej liczby łatwo dostępnych polskojęzycznych stacji telewizyjnych. Cyfryzacja sygnału spowodowała, że każdy odbiorca ma możliwość darmowego dostępu do ponad 20 kanałów telewizyjnych. Dodatkowo dostawcy telewizji kablowej i satelitarnej dostosowując się do nowej sytuacji na rynku, już w podstawowych, tanich pakietach oferowali kilkadziesiąt atrakcyjnych programów. W ostatnich latach powstała też ogromna liczba niewielkich lokalnych stacji, nadających internetowo lub za pośrednictwem telewizji kablowych.

Drugą ważną zmianą była zmniejszająca się liczba gospodarstw domowych, odbierających telewizję za pomocą klasycznych anten. W 2020 r. było ich poniżej 30%. Około 40% odbierało wyłącznie telewizję za pośrednictwem anten satelitarnych i te osoby były pozbawione możliwości odbioru TVP3 Wrocław⁶⁵. Zmniejszył się problem niedostępności sygnału TVP3 Wrocław u dostawców kablowych, gdyż firmy te włączyły TVP3 Wrocław do swojej oferty. Najczęściej był to jednak sygnał o znacznie pogorszonych parametrach technicznych, nie zachęcających do odbioru.

Odbiło się to na wielkości widowni TVP3 Wrocław. Według zleconych badań średnia widownia pasma popołudniowego, tj. w godz. od 17.30 do 20.00, spadła o 80%, zaś udział w rynku o 75%. Jest to podstawowe, najdłuższe pasmo emisyjne TVP3

⁶¹ Na 30 czerwca 2020 r.

⁶² Dane za pół roku.

⁶³ Zmiany: (1) 22 października 2014 r. podwyższająca kwotę w pozycji „abonament” OTVP Wrocław o 510 000,00 zł; (2) 31 maja 2019 r. podwyższająca kwotę o 2 091 200,00 zł; i (3) [...]*

⁶⁴ Agregacja danych w grupy „Rodzaje reklamodawców”.

⁶⁵ Mogli odbierać wyłącznie TVP3 Warszawa.

Wrocław, w którym zamieszczone są najpopularniejsze audycje, z głównym wydaniem „Faktów” włącznie.

Według Dyrektora rok 2020 wprowadził kolejny element negatywnie oddziałyujący na przychody, tj. pandemię. Od połowy marca do czerwca 2020 r. Oddział praktycznie nie produkował audycji generujących przychody komercyjne (sponsoring). Pandemia spowodowała spadek ilości imprez regionalnych, sportowych itp., które stanowiły ważne źródło przychodów reklamowych i sponsorskich. Dziedziny gospodarcze, dla których stan epidemiczny bywa nawet korzystny, jak np. producenci paraleków, dostawcy usług internetowych, ubezpieczenia i bankowość, od wielu lat nie korzystają już z anten telewizji regionalnej.

„Przychody pozostałe” Oddziału kształtowały się na poziomie od ok. 2,2 mln zł do ok. 4,1 mln zł. „Przychody wewnętrzne” wynosiły od ok. 4,8 mln zł do ok. 11,7 mln zł, z tym, że w 2019 r. wystąpił widoczny wzrost w tej kategorii.

W latach 2014 i 2016 OTVP Wrocław otrzymał od fundacji ufundowanej przez jedną ze strategicznych spółek Skarbu Państwa dwie darowizny na łączną kwotę 55,00 tys. zł. Darowizny były przeznaczone na realizację cyklu dwóch audycji zgodnych z obszarami aktywności darczyńcy.

W latach 2014-2020 OTVP Wrocław otrzymał również dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej. Łączna kwota dofinansowania wyniosła 1 491 882,86 zł⁶⁶ i dotyczyła produkcji dziewięciu audycji. Udział środków UE w dofinansowanych audycjach wynosił od 45,0% do 90,9%.

Wzrost przychodów w grupie „Przychody wewnętrzne” Dyrektor wyjaśnił konsekwentnym realizowaniem przez OTVP Wrocław, w ramach struktury wewnętrznej TVP S.A., strategii budowy silnej pozycji jako producenta audycji dla jednostek i anten centralnych. Aktywność w zakresie pozyskiwania zleceń wewnętrznych i ich sprawna realizacja zaowocowała wzrostem przychodów wewnętrznych z ok. 4,8 mln zł w roku 2014 do poziomu 7 mln zł, a następnie 8 mln zł w latach kolejnych. W 2019 roku nastąpił dalszy istotny wzrost przychodów wewnętrznych do kwoty 11,7 mln zł. Było to związane z jednej strony ze stabilnym rozwojem dotychczasowych źródeł przychodów (w głównej mierze transmisji sportowych dla TVP SPORT oraz innych transmisji, dużego wolumenu usług dla TVP INFO, a także kontynuacji cyklu audycji popularyzującej język polski dla TVP POLONIA), a z drugiej z pozyskaniem i wykonaniem kilku nowych, dużych zleceń, głównie studyjnych, tj. [...] * audycji rozrywkowej emitowanej w TVP1 – [...] *, magazynu [...] * dla TVP KULTURA oraz [...] * dla TVP3.

„Koszty ogółem” w latach 2014-2018 kształtowały się w przedziale ok. 22 mln zł. W 2019 r. koszty te wzrosły do ok. 27,7 mln zł. Na 30 czerwca 2020 r. wynosiły ok. [...] *. Największymi grupami kosztów były: (1) wynagrodzenia (34-46%); (2) zużycie materiałów i energii (8-9%); i (3) usługi obce (9-13%).

Wynik finansowy brutto Oddziału wynosił: w 2014 r. – 550 246,75 zł; w 2015 r. – 1 347 801,84 zł; w 2016 r. – 205 749,21 zł; w 2017 r. – 307 627,42 zł; w 2018 r. – 2 071 628,09 zł; w 2019 r. – 2 266 131,85 zł; i w I połowie 2020 r. – [...] *. Od 2018 r. widoczny był wzrost wartości tego wskaźnika.

(akta kontroli Tom I str. 33-34, 154-181, 195-196,
Tom III str. 75-99, Tom VI str. 1-29, 98-99, Tom VII str. 1-2, 222-223)

⁶⁶ (1) kwota przeliczona na [zł] po kursie 4,2693 zł/Euro zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych; (2) kwota dofinansowania z UE wynosiła 74,7% łącznych kosztów dziewięciu dofinansowanych audycji (tj. 1 996 850,77 zł).

2.2. Zatrudnienie w OTVP Wrocław

W okresie objętym kontrolą w Oddziale łącznie⁶⁷ było zatrudnionych od 206 do 234 pracowników, w tym 59 i 66 na podstawie umowy o pracę, od 100 do 159 na podstawie umów cywilnoprawnych. W latach 2014-2015, Oddział korzystał również z pracy od 46 do 66 pracowników zatrudnianych w ramach outsourcingu.

W ujęciu średniorocznym liczba etatów dla Oddziału wahała się pomiędzy 53,16 i 67,58, a liczba zatrudnionych pomiędzy 60,18 i 73,53. Spośród osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w całym okresie objętym kontrolą w Oddziale było jedno stanowisko dyrektora bez stanowiska dla jego zastępcy. Do 2016 r. zatrudniano siedem osób na stanowiskach kierownika, od 2017 r. osiem. Od sześciu do jedenastu zatrudnionych osób było dziennikarzami, z tego w całym okresie jedna osoba zatrudniona jako dziennikarz motywacyjny, pozostali jako dziennikarze honoraryjni. Pracownicy na stanowiskach bezpośrednio związanych z produkcją⁶⁸ stanowili grupę liczącą od 24 do 28 osób. W szeroko rozumianej administracji⁶⁹ zatrudniano od 12 do 18 osób. Zatrudniano również od czterech do pięciu osób przy emisji oraz, w całym okresie, jedną osobę zajmującą się reklamą.

Spośród osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych zatrudniano od siedmiu do 45 dziennikarzy honoraryjnych, od 66 do 82 pracowników na stanowiskach bezpośrednio związanych z produkcją, 26-28 w szeroko rozumianej administracji, jednego przy emisji oraz od trzech do siedmiu zajmujących się reklamą.

W latach 2014-2015, Oddział korzystał również z pracy pracowników zatrudnianych w ramach outsourcingu. Pracownicy ci wykonywali pracę na stanowiskach dziennikarzy honoraryjnych (40-59 osób) oraz bezpośrednio związanych z produkcją (5-6 osób). W październiku 2020 r. spośród osób zatrudnionych w OTVP Wrocław w latach 2014-2015 za pośrednictwem agencji pracy zatrudnionych było siedem osób⁷⁰ na umowę o pracę i 30 osób na podstawie umów cywilnoprawnych.

(akta kontroli Tom I str. 163, 210,
Tom III str. 81-82, 214, 257-347, Tom VI str. 93-94)

2.3. Usługi zewnętrzne

W latach 2014-2020 w OTVP Wrocław nie zlecano usług marketingowych, w zakresie stosunków międzyludzkich i komunikacji społecznej, doradztwa związanego z zarządzaniem lub doradztwa finansowo-księgowego.

W okresie objętym kontrolą Oddział udzielił w sumie 15 zamówień⁷¹ na usługi prawnicze o łącznej wartości 1 128 057,60 zł brutto. W jednym przypadku zamówienia udzielono w trybie przetargu nieograniczonego, zaś w 13 przypadkach – z wyłączeniem stosowania pzp. W 2014 r. zawarto jedną umowę na świadczenie usług prawniczych w zakresie bieżącej obsługi prawnej oraz dwie umowy usługi prawnicze związane z zastępstwem procesowym i doradztwem prawnym w zakresie zastępstwa procesowego. Poczynając od 2015 r., w każdym roku Oddział zawierał dwie umowy na usługi prawnicze, jedną dotyczącą bieżącej obsługi prawnej⁷², drugą zaś obejmującą usługi prawnicze związane z zastępstwem procesowym

⁶⁷ Tj. uwzględniając: (1) pracowników zatrudnionych na umowę o pracę; (2) pracowników zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych; oraz (3) pracowników zatrudnianych przez zewnętrzne firmy pośrednictwa pracy (tzw. outsourcing).

⁶⁸ Tzn.: (1) pracownicy realizacji telewizyjnej i filmowej; (2) pracownicy realizacji technicznej; i (3) pracownicy obsługi planu i budowy dekoracji.

⁶⁹ Tzn.: (1) pracownicy administracji; (2) pracownicy gospodarczy i obsługi; (3) pracownicy ekonomiczno-finansowi; i (4) pracownicy techniczni i konserwatorzy urządzeń.

⁷⁰ W tym Dyrektor OTVP Wrocław.

⁷¹ Umowy nr 264007; 262529; 269243; 303735; 314284; 340329; 350079; 377304; 390576; 416955; 432539; 463642; 480053; 509158 i 522019.

⁷² Łącznie w latach 2015-2020 zawarto sześć takich umów.

i doradztwem prawnym w zakresie zastępstwa procesowego⁷³. Za wyjątkiem jednej⁷⁴, wszystkie z tych umów zawarto z jednym kontrahentem (radcą prawnym), w trybie negocjacyjnym z jednym oferentem, bez zachowania konkurencyjności wyboru wykonawcy, co umożliwiały obowiązujące w tym zakresie w TVP S.A. zasady udzielania zamówień realizowanych z wyłączeniem pzp.

NIK zauważa, że rynek usług prawniczych jest rynkiem, na którym działa bardzo wielu wykonawców. W związku z tym, przy wykorzystaniu konkurencyjnego trybu wyboru wykonawcy takich usług, możliwe jest uzyskanie korzystnych cen przy zachowaniu wysokiej jakości obsługi prawnej.

Dla wszystkich ww. umów uzyskano stosowne zgody korporacyjne⁷⁵, a wybór wykonawcy udokumentowano zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie w TVP S.A. zasadami udzielania zamówień realizowanych z wyłączeniem pzp.

W ramach siedmiu umów na świadczenie usług prawniczych związanych z zastępstwem procesowym i doradztwem prawnym w zakresie zastępstwa procesowego⁷⁶, zostało wszczętych łącznie 40 spraw, w tym 23 sprawy sądowe przed sądami powszechnymi oraz 17 spraw egzekucyjnych. Nie wystąpiły sprawy sądowo-administracyjne oraz przed innymi organami orzekającymi. Ponadto, jak wskazał Dyrektor, w czasie obowiązywania każdej z umów radca prawny OTVP Wrocław wydał/udzielił/przeprowadził średnio kilkanaście opinii, wyjaśnień, porad oraz konsultacji, które nie były dokumentowane w formie pisemnej. Czynności te były przeprowadzane na spotkaniach dotyczących poszczególnych spraw. Każda sprawa, która została skierowana na drogę postępowania sądowego była wcześniej opiniowana pod kątem ryzyka, a także prawdopodobieństwa szans na jej wygranie. Było również szereg spraw, które nie trafiły na drogę sądową, w wyniku decyzji TVP S.A., ze względu na zbyt wysokie koszty przeprowadzenia postępowań w stosunku do kwoty roszczeń, czy też spraw, które nie trafiły na drogę sądową, w wyniku decyzji podmiotów zgłaszających roszczenia w stosunku do TVP S.A., a które również były opiniowane.

Według Dyrektora trudne było wskazanie konkretnej ilości takich opinii, wyjaśnień, czy też konsultacji w tym zakresie. Umowy o świadczenie usług prawniczych związanych z zastępstwem procesowym i doradztwem prawnym w zakresie zastępstwa procesowego opiewały łącznie na 408 360,00 zł brutto.

(akta kontroli Tom III str. 119-122; Tom IV str. 1-445;
Tom VI str. 129-134, Tom VIII str. 7-15, 22-130, 153-302, 371-372)

2.4. Podróże służbowe

2.4.1. Podróże zagraniczne

W planach Oddziału na lata 2014-2018 w rzeczowych planach finansowych w zakresie zagranicznych podróży służbowych wyszczególniano od dwóch do pięciu podróży rocznie, z tego cztery podróże w danym roku określano jako ważne oraz jedną lub dwie jako pożądane. W planach nie przewidywano odbywania podróży określanych jako fakultatywne. W latach 2019-2020 w Oddziale nie opracowywano planów rzeczowych w tym zakresie. W rocznych planach rzeczowych

⁷³ Łącznie w latach 2015-2020 zawarto sześć takich umów.

⁷⁴ Jednej z dwóch zawartych w 2014 r. umów, obejmującej usługi prawnicze związane z zastępstwem procesowym i doradztwem prawnym w zakresie zastępstwa procesowego, o wartości 14 760,00 zł brutto. Umowa ta dotyczyła reprezentowania OTVP Wrocław w postępowaniach egzekucyjnych w sprawach przyjętych do prowadzenia w ramach umowy zlecenia z 5 kwietnia 2011 r.

⁷⁵ W trybie przewidzianym w Uchwale Nr 357/2009 Zarządu Spółki TVP S.A. w sprawie korzystania przez jednostki organizacyjne TVP S.A. z usług zewnętrznych kancelarii prawnych w zakresie bieżącej obsługi prawnej lub prowadzenia spraw przed sądami, organami administracji i innymi organami orzekającymi.

⁷⁶ Umowy nr 269243; 303735; 340329; 377304; 416955; 463642 i 509158.

na zabezpieczenie tych podróży wskazywano kwoty od 5 tys. zł do 7,2 tys. zł. W planie ekonomiczno-finansowym OTVP Wrocław w poszczególnych latach 2014-2020 na wszystkie zagraniczne podróże służbowe przeznaczano kwoty od 43,0 tys. zł do 110,1 tys. zł.

W rzeczywistości w badanym okresie pracownicy i współpracownicy Oddziału odbyli łącznie 617 zagranicznych podróży służbowych. W rozbiciu na poszczególne lata liczba ta wahała się pomiędzy 7 i 150, z tego dyrektorzy Oddziału uczestniczyli łącznie w sześciu podróżach – czterech w 2014 r., i po jednej w 2016 r. i w 2019 r.

Faktyczne koszty poniesione przez Oddział na podróże zagraniczne wynosiły od 13,9 tys. zł do 97,2 tys. zł co w odniesieniu do kosztów planowanych wynosiło od 50,2% do 110,2% (w 2020 r. – 12,8%).

2.4.2. Podróże krajowe

W planach Oddziału na lata 2014-2018 w rzeczowych planach finansowych, w zakresie krajowych podróży służbowych wyszczególniano od sześciu do ośmiu podróży rocznie, z tego sześć lub siedem podróży w danym roku określano jako ważne oraz jedną jako pożądaną. W planach nie przewidywano odbywania podróży określanych jako fakultatywne. W latach 2019-2020 w Oddziale nie opracowywano planów rzeczowych w tym zakresie. W rocznych planach rzeczowych na zabezpieczenie tych podróży wskazywano kwoty od 6,8 tys. zł do 7,3 tys. zł. W planie ekonomiczno-finansowym OTVP Wrocław w poszczególnych latach 2014-2020 na wszystkie krajowe podróże służbowe przeznaczano kwoty od 97,1 tys. zł do 309,8 tys. zł.

W rzeczywistości w badanym okresie pracownicy i współpracownicy Oddziału odbyli łącznie 4 527 krajowych podróży służbowych. W rozbiciu na poszczególne lata liczba ta wahała się pomiędzy 119 i 1 015, z tego dyrektorzy Oddziału uczestniczyli łącznie w 110 podróżach. Rocznie liczba podróży krajowych dyrektorów wynosiła od trzech do 29.

Faktyczne koszty poniesione przez Oddział na podróże krajowe wynosiły od 47,7 tys. zł do 309,8 tys. zł, co w odniesieniu do kosztów planowanych wynosiło od 67,5% do 139,7% (w 2020 r. – 15,4%).

W ramach badania kosztów na podróże służbowe poniesionych przez Oddział poddano szczegółowej analizie próbę podróży obejmującą: podróże krajowe, podróże zagraniczne (w tym dyrektorów) i podróże których koszty były w całości lub w całości refundowane przez podmioty zewnętrzne. Analiza obejmowała m.in. przygotowywanie i zatwierdzanie wniosków o wyjazd, rozliczanie kosztów podróży, oraz sporządzanie sprawozdań na potrzeby wewnętrznego obiegu informacji w TVP S.A. Badanie próby nie wykazało nieprawidłowości.

Koszty trzech krajowych podróży służbowych i 31 zagranicznych podróży służbowych w całości lub częściowo były pokrywane przez podmioty zewnętrzne. Refundację kosztów udokumentowano zgodnie z procedurami.

(akta kontroli Tom I str. 294-386 i Tom III str. 82-87, 135-211, 222-226)

2.5. Zamówienia publiczne

W latach 2014-2020 (I półrocze) w OTVP Wrocław na zakupy poniesiono wydatki w łącznej wysokości 70 658 861,57 zł⁷⁷, z czego 12 900 881,50 zł⁷⁸ wydatkowano

⁷⁷ W tym: w 2014 r. – 8 452 610,45 zł; w 2015 r. – 11 869 444,03 zł; w 2016 r. – 8 466 662,59 zł; w 2017 r. – 10 162 316,27 zł; w 2018 r. – 11 714 392,83 zł; w 2019 r. – 13 973 103,34 zł; w 2020 r. (I półrocze) – 6 020 332,06 zł.

⁷⁸ W tym: w 2014 r. – 2 321 817,90 zł; w 2015 r. – 2 729 916,65 zł; w 2016 r. – 600 070,41 zł; w 2017 r. – 2 036 040,51 zł; w 2018 r. – 1 901 225,29 zł; w 2019 r. – 2 953 946,51 zł; w 2020 r. (I półrocze) – 357 864,23 zł.

w wyniku zamówień udzielonych na podstawie pzp⁷⁹, a 57 444 147,23 zł⁸⁰ w wyniku zamówień udzielonych bez stosowania pzp⁸¹, w tym: 17 953 925,27 zł⁸² w związku z zamówieniami udzielonymi na podstawie art. 4 pkt 8 pzp oraz 39 490 221,96 zł⁸³ w związku z zamówieniami udzielonymi na podstawie art. 4 ust. 3 lit. g) pzp.

NIK stwierdza, że cztery skontrolowane⁸⁴ postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego⁸⁵, zostały co do zasady zrealizowane zgodnie z przepisami pzp oraz prawidłowo udokumentowane. Wyjątki w tym zakresie, mające charakter formalny i niewpływający na wybór wykonawcy zamówienia publicznego, zostały opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Umowy o udzielenie zamówienia publicznego były zgodne ze złożonymi ofertami oraz zawierały postanowienia zabezpieczające interesy Oddziału⁸⁶. Wszystkie umowy zostały zrealizowane i zamawiający dokonał odbioru ich przedmiotu. W jednym przypadku nastąpiło to z opóźnieniem skutkującym naliczeniem wykonawcy kary umownej, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Dla wszystkich postępowań o udzielenie zamówienia publicznego uzyskano niezbędne zgody korporacyjne.

Ponadto, szczegółową kontrolą⁸⁷ objęto łącznie 13 zakupów o szacunkowej wartości nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro, wyłączone z obowiązku stosowania pzp na podstawie art. 4 pkt 8 tej ustawy.

W przypadku dwóch zakupów⁸⁸ postępowania zrealizowano w 2019 r. przy pomocy działającej w TVP S.A. platformy zakupowej, w postępowaniu otwartym. Jak wskazał Dyrektor, w przypadku 11 zakupów⁸⁹, których dokonywano w 2015 r., wybór wykonawcy nastąpił na zasadzie wysyłania, do firm będących dystrybutorem sprzętu telewizyjnego określonego producenta lub potencjalnego dostawcy takiego sprzętu, zapytania o ofertę handlową na dostawę sprzętu. Po otrzymaniu ofert następowala analiza oferty pod kątem najkorzystniejszej ceny i wybór dostawy z konkretnej firmy. W niektórych przypadkach, sprzedawca był wyłącznym dystrybutorem kupowanego sprzętu i tylko z nim można było zawrzeć umowę. We wszystkich przypadkach z wykonawcami zawarto pisemne umowy, które były zgodne z przedstawionymi ofertami cenowymi oraz zabezpieczały interesy OTVP Wrocław⁹⁰. Umowy były

⁷⁹ Zamówień udzielano w trybie przetargu nieograniczonego oraz zamówienia z wolnej ręki.

⁸⁰ W tym: w 2014 r. – 6 130 792,55 zł; w 2015 r. – 9 139 527,38 zł; w 2016 r. – 7 552 759,34 zł; w 2017 r. – 8 126 275,76 zł; w 2018 r. – 9 813 167,54 zł; w 2019 r. – 11 019 156,83 zł; w 2020 r. (I półrocze) – 5 662 467,83 zł.

⁸¹ Z wyłączeniem pzp zamówień udzielano na podstawie art. 4 pkt 3 lit. g) oraz art. 4 pkt 8 tej ustawy. Nie udzielono zamówień na podstawie art. 4 pkt 3 lit. h) oraz art. 4 pkt 3 lit. i) pzp. Ponadto, w jednym przypadku zaszła konieczność incydentalnego zakupu energii elektrycznej w sytuacji braku zapewnienia tej dostawy w ramach zamówienia centralnego. W związku z tym w OTVP Wrocław zaszła potrzeba skorzystania z dostaw świadczonych przez kontrahenta, który świadczył na rzecz jednostki usługi dystrybucji. W sprawie tej nie zawierano umowy, energia była dostarczona w oparciu o umowę dystrybucji.

⁸² W tym: w 2014 r. – 1 367 559,94 zł; w 2015 r. – 2 292 620,23 zł; w 2016 r. – 2 172 329,60 zł; w 2017 r. – 2 846 166,67 zł; w 2018 r. – 4 771 867,27 zł; w 2019 r. – 3 399 992,00 zł; w 2020 r. (I półrocze) – 1 103 389,56 zł.

⁸³ W tym: w 2014 r. – 4 763 232,61 zł; w 2015 r. – 6 846 907,15 zł; w 2016 r. – 5 380 429,74 zł; w 2017 r. – 5 280 109,09 zł; w 2018 r. – 5 041 300,27 zł; w 2019 r. – 7 619 164,83 zł; w 2020 r. (I półrocze) – 4 559 078,27 zł.

⁸⁴ Dobór celowy.

⁸⁵ (1) Dostawa torów kamerowych HD wraz z obiektywami HD – wartość umowy 1 136 520 zł brutto (znak sprawy: ZP/TXWW/3/2015); (2) Dostawa samochodu technologiczno-pomocniczego wraz ze specjalistyczną zabudową do przewozu obsługi i sprzętu dla stacji DSNG POL 30 HD Oddziału Terenowego Telewizji Polskiej S.A. we Wrocławiu – wartość umowy 294 954,00 zł brutto (znak sprawy: ZP/TXWW/7/2019); (3) Roboty budowlane obejmujące modernizację toalet w budynku B (parter i I piętro) Oddziału Terenowego Telewizji Polskiej S.A. we Wrocławiu – wartość umowy 151 073,83 zł brutto (znak sprawy: ZP/TXWW/6/2019); (4) Dostawa torów kamerowych dla Oddziału Terenowego TVP S.A. we Wrocławiu przy ul. Karkonoskiej 8 – wartość umowy 634 563,15 zł brutto (znak sprawy: ZP/TXWW/5/2019).

⁸⁶ W szczególności w postaci postanowień dotyczących gwarancji i rękojmi, prawa odstąpienia od umowy i kar umownych.

⁸⁷ Dobór celowy.

⁸⁸ „Zakup wraz z dostawą dwóch kamer PTZ wraz z panelem sterującym dla Oddziału Terenowego Telewizji Polskiej S.A. we Wrocławiu” oraz „Zakup i dostawę urządzeń wchodzących w skład zestawu do obsługi studia wirtualnego dla Oddziału Terenowego Telewizji Polskiej S.A. we Wrocławiu”.

⁸⁹ Związanych z realizacją zadania inwestycyjnego „Modernizacja stacji satelitarnej POL30 do wersji HD”.

⁹⁰ W szczególności w postaci postanowień dotyczących gwarancji i rękojmi, prawa odstąpienia od umowy i kar umownych.

wykonane w przewidzianych w nich terminach, a zamawiający dokonywał odbioru ich przedmiotu.

(akta kontroli Tom I str. 116, 179, Tom IV str. 1-445, Tom VI str. 306-455; Tom VII str. 304-401, Tom VIII str. 351-357)

2.6. Wynajem sprzętu i usług produkcyjnych

W okresie objętym kontrolą w OTVP Wrocław zawarto z podmiotami zewnętrznymi 3 343 umów za realizację których łącznie zapłacono 45 399 204,47 zł (kwoty netto). Z tego 1 506 umowy (45,0%) na kwotę 31 637 815,00 zł (69,7%) dotyczyły wynajmu usług producenckich⁹¹ na potrzeby realizacji audycji. Grupami usług producenckich spośród wszystkich umów na usługi producenckie, na które wydano największe kwoty, były: (1) usługi redakcyjne, na które łącznie, na podstawie 461 umów, wydano 13 667 527,70 zł (43,6% wydatków na usługi producenckie); w poszczególnych latach wydatki te wynosiły od 20,3% do 69,8% wszystkich umów na usługi producenckie; (2) usługi realizacyjne – 489 umowy za 10 100 164,64 zł (31,9%), od 13,3% do 39,1% łącznych wydatków na usługi producenckie; (3) usługi produkcyjne – 393 umowy za 4 927 730,38 zł (15,7%), od 12,7% do 51,1% łącznych wydatków na usługi producenckie.

1 291, spośród zawartych 1 506 umów producenckich, za które zapłacono 17 078 279,29 zł (54,0% wydatków na usługi producenckie) zostało podpisanych, zrealizowanych i opłaconych w tym samym roku. Realizacja lub rozliczenie pozostałych 215 umów za 14 559 535,71 zł wykaczała poza rok ich podpisania.

80, spośród wszystkich 1 506 zawartych umów producenckich, za które zapłacono 854 525,66 zł (2,7% wydatków na usługi producenckie) dotyczyło, oprócz usług, wynajęcia sprzętu wykorzystywanego na potrzeby realizowanych audycji. W związku z zapisami umów, polityką rachunkowości TVP S.A. oraz przyjętymi rozwiązaniami systemu informatycznego wspierającego zarządzanie TVP S.A., nie było możliwości określenia wyodrębnionych kosztów wynajęcia sprzętu.

Przedmiotem umów uwzględniających wyposażenie sprzętu było wypożyczenie: (1) agregatów prądotwórczych, cztery umowy; (2) dronów, 27 umów⁹²; (3) ekranów LED⁹³, trzy umowy; (4) oświetlenia, 23 umowy; (5) sprzętu do realizacji⁹⁴, 24 umowy; i (6) wozu transmisyjnego, jedna umowa.

Analiza badanych umów potwierdziła, że OTVP Wrocław nie decydował się na korzystanie z wynajmowanego od podmiotów zewnętrznych sprzętu na potrzeby produkcji audycji w sytuacji, gdy możliwe było skorzystanie ze sprzętu będącego własnością Oddziału. W pierwszej kolejności na potrzeby produkcji był wykorzystywany sprzęt będący w posiadaniu Oddziału, w dalszej kolejności pozyskiwano sprzęt wypożyczając go od innych jednostek organizacyjnych TVP S.A. Do wynajmu od podmiotów zewnętrznych dochodziło w sytuacji, gdy Oddział nie posiadał danej jednostki sprzętowej w ogóle lub nie posiadał potrzebnej

⁹¹ Do usług produkcyjnych zaliczono: (1) usługa aktorska; (2) usługa charakteryzatorska; (3) usługa fryzjerska; (4) usługa lektorska; (5) usługa meteorologiczna; (6) usługa produkcyjna; (7) usługa projektowa; (8) usługa realizacyjna; (9) usługa redakcyjna; (10) usługa scenograficzna; (11) usługa stylizacji; (12) usługa tłumaczenia. 2) Do usług produkcyjnych nie zaliczono: (1) usługa archiwistyczna; (2) usługa bhp; (3) usługa cateringowa; (4) usługa deratyzacja; (5) usługa dezynfekcji; (6) usługa dostawy ciepła; (7) usługa dostawy energii; (8) usługa dostawy gazu; (9) usługa ekspercka; (10) usługa finansowa; (11) usługa hotelowa; (12) usługa kolporterska; (13) usługa komunalna; (14) usługa konserwacji; (15) usługa kurierska; (16) usługa ochroniarska; (17) usługa ogłoszeniowa; (18) usługa ogrodnicza; (19) usługa poligraficzna; (20) usługa prania; (21) usługa prawna; (22) usługa recyklingu; (23) usługa reklamowa; (24) usługa remontowa; (25) usługa serwisowa; (26) usługa sprzątnia; (27) usługa telefoniczne; (28) usługa transportowa; (29) usługa wuko.

⁹² Na łączną kwotę 43 219,08 zł.

⁹³ 1 kpl. 6 m x 3,5m i 2 kpl. 1 m x 7,5 m.

⁹⁴ M.in.: w jakości HD - mikser audio i wizji, monitory, monitory, okablowanie, interkom.

ilości jednostek danego sprzętu i brak było efektywnej możliwości pozyskania sprzętu z zasobów innych jednostek organizacyjnych TVP S.A.

Do wynajmu zewnętrznego dochodziło także w sytuacji jednoczesnej realizacji przez Oddział kilku różnych zleceń. W badanej przez NIK próbie dominowały produkcje audycji realizowanych przez Oddział dla anten centralnych o bardzo wysokich wymaganiach jakościowych i technicznych, przeważnie z wypożyczeniem sprzętu oświetleniowego. Według wyjaśnień Dyrektora wynajem zewnętrzny sprzętu oświetleniowego wynikał z faktu, iż sprzęt tego rodzaju posiadany przez Oddział jest w większości przestarzały, brak jest także w zasobach własnych nowoczesnego światła efektowego, kluczowego z punktu widzenia wielu dzisiejszych realizacji.

Badaniem objęto również wypożyczenie sprzętu do realizacji w jakości HD. Na potrzeby produkcji jednej z badanych audycji sprzęt ten był wynajmowany w okresie, gdy Oddział nie dysponował jeszcze wozem transmisyjnym HD o niezbędnych parametrach i wyposażeniu do realizacji tej produkcji (ani żadnym innym sprzętem pozwalającym na realizację tej produkcji w formacie HD). Zamawiający audycję (TVP POLONIA) wymagał realizacji w formacie HD, stąd zachodziła konieczność wynajmu odpowiedniego sprzętu. Później, w wyniku realizacji zadania inwestycyjnego w OTV Wrocław zbudowano wóz transmisyjny HD, który został włączony w produkcję tej audycji eliminując konieczność wynajmu sprzętu z zewnątrz.

W innym badanym przypadku OTVP Wrocław nie dysponował możliwością wykorzystania własnego wozu transmisyjnego, gdyż ten realizował w tym terminie transmisję na zlecenie TVP Sport. W ramach przygotowania do realizacji audycji sprawdzono, że również inne wozy będące własnością TVP S.A. i spełniające wymagania techniczne omawianej audycji były w tym terminie zajęte. Skorzystano więc z wozu wynajętego od kontrahenta zewnętrznego.

W kolejnej badanej realizacji OTVP Wrocław nie dysponował możliwością wykorzystania wyłącznie sprzętu oświetleniowego będącego własnością Oddziału, gdyż takiego sprzętu w odpowiedniej ilości nie posiadał. W scenografii i oświetleniu realizowanej w studiu audycji, zgodnie z projektem, potrzebne były elementy oświetlenia – tzw. „butterfly’e” w ilości trzech sztuk. W tym czasie Oddział dysponował tylko jednym odpowiednim (małym) „butterfly’em”. Brakujący sprzęt wypożyczono. Następnie, mając na uwadze zapotrzebowanie na tego rodzaju sprzęt, Oddział zakupił nowe „butterfly’e”, co pozwoliło kontynuować cykl bez konieczności wynajmowania sprzętu.

(akta kontroli Tom I str. 391-431 i Tom III str. 128-131, Tom VI str. 92, 103-106)

2.7. Produkcja audycji

W okresie objętym kontrolą w OTVP Wrocław wyprodukowano ok. 19,8 tys. audycji⁹⁵ za łączną kwotę 62 492 796,84 zł. Szacunkowy charakter danych nt. liczby wyprodukowanych audycji wynika m.in. z braku wprowadzenia w Oddziale systemu wsparcia informatycznego dedykowanego do zarządzania produkcją audycji⁹⁶. Dane na temat produkcji audycji wprowadzane są do podstawowego systemu wsparcia informatycznego TVP S.A., tj. [...]*. W związku z uniwersalnością [...]* posiada on ograniczenia w zakresie filtrowania wprowadzonych danych w celu analizy wyspecjalizowanych obszarów działalności, w tym np. produkcji audycji.

⁹⁵ „Audycja” – zgodnie z definicją określoną w „Instrukcji określającej procedury i standardy produkcyjne obowiązujące w Telewizji Polskiej S.A.” (wprowadzoną uchwałą Nr 297/2015 Zarządu Spółki TVP S.A. z dnia 1 lipca 2015 r.).

⁹⁶ OTVP Wrocław nie otrzymał z TVP S.A. żadnych wytycznych odnośnie wyposażenia Oddziału w System [...]*.

Badaniem objęto próbę pięciu audycji. Łączny planowany koszt badanych audycji wynosił 828 848,18 zł. Rzeczywisty koszt wyniósł 806 529,37 zł. Audycje wyprodukowano na podstawie umów koproducentkich zawartych z koproducentami. Planowany wkład koproducentów łącznie wynosił 636 624,28 zł (76,8% kosztów łącznych), z czego 116 194,28 zł (14,0% kosztów łącznych) stanowił wkład finansowy i 520 430,00 zł (62,8% kosztów łącznych) stanowił wkład rzeczowy. Wkład OTVP Wrocław wniesiony był wyłącznie w postaci wkładu rzeczowego wycenionego na 192 073,90 zł (23,2% kosztów łącznych). Zgodnie z zawartymi umowami kontrahenci nie byli zobowiązani do pozyskania sponsorów na potrzeby produkcji audycji. Kontrahenci wywiązali się ze swoich zobowiązań wynikających z umów na produkcję badanych audycji.

Umowy na produkcję audycji zostały podpisane z zachowaniem wymaganych terminów. Audycjom nadano w [...] unikalne identyfikatory ID. Cztery audycje zostały odebrane przez zespoły kolaudacyjne. Jedna audycja została odebrana przez zespół redakcyjny. Odbiór był przeprowadzony i udokumentowany zgodnie z procedurami TVP S.A.

(akta kontroli Tom VI str. 32-91, 106-108, Tom VII str. 223-301)

2.8. Audyty i kontrole

W okresie objętym kontrolą OTVP Wrocław był kontrolowany przez szereg⁹⁷ organów i inspekcji zgodnie z ich właściwościami dziedzinowymi. Oddział był też kontrolowany przez zespoły kontroli wewnętrznej TVP S.A. Kontrole prowadzone przez TVP S.A. dotyczyły m.in. (1) ochrony przeciwpożarowej [w 2016, 2017 i 2019 roku]; (2) bhp [w 2020 r.]; i (3) organizacji ochrony informacji prawnie chronionych [w 2014 r.].

W zakresie kontrolowania działalności Oddziału w obszarze gospodarki majątkowej i finansowej Biuro Audytu i Kontroli Wewnętrznej TVP S.A. w 2017 r. prowadziło kontrolę nt. „(...) ustalenia udziału wynagrodzeń producentów i kierowników produkcji w kosztach programów realizowanych w Ośrodku TVP S.A. we Wrocławiu, mając na uwadze obowiązujące przepisy w TVP S.A. w okresie 2015-2016”, którą przeprowadzono w 2017 r. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości oraz nie sformułowano zaleceń pokontrolnych.

Dyrektor otrzymywał również do wiadomości wyciągi z protokołów kontroli prowadzonych w jednostkach TVP S.A. w celu wdrożenia zaleceń i poleceń związanych z ustaleniami tych kontroli. Zasadniczo wytyczne były realizowane lecz badanie próby opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”⁹⁸ wskazuje na przypadki braku realizacji wytycznych.

(akta kontroli Tom I str. 211 i Tom III str.18-74)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Stosując wyłączenie z obowiązku stosowania pzp, o którym mowa w art. 4 ust. 3 lit g) tej ustawy, w OTVP Wrocław:
 - a) 3 czerwca 2019 r. udzielono zamówienia na realizację zadania pod nazwą: „[...]” - wykonanie projektu autorskiej scenografii wraz z jej opisem oraz wykonanie, dostarczenie i montaż elementów scenograficznych zgodnie z projektem”, za kwotę 226 285,00 zł netto, tj. 278 330,55 zł brutto;

⁹⁷ M.in.: (1) Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego dla miasta Wrocław, w 2018 r.; (2) Urząd Komunikacji elektronicznej, w 2019 r.; (3) Archiwum Państwowe, w 2017 r.; (3) Państwowa Inspekcja Pracy, w 2018 r.

⁹⁸ Nieprawidłowość nr 5 na str. 16.

- b) w okresie od października 2019 r. do lutego 2020 r., w krótkich odstępach czasu⁹⁹, udzielono jednemu wykonawcy trzech tożsamyh przedmiotowo zamówień na łączną kwotę 310 500,04 zł netto, tj. 381 915,05 zł brutto na wynajem sprzętu oświetleniowego oraz ekranów LED wraz z obsługą, na potrzeby nagrywania odcinków audycji [...]*

Wymienionych zamówień publicznych udzielono wykonawcom, którzy nie zostali wybrani w trybie określonym w pzp, mimo podstaw do zastosowania tej ustawy. Stanowiło to naruszenie art. 7 ust. 3 pzp.

Zamówienia te nie mieściły się bowiem w zakresie zastosowania art. 4 ust. 3 lit. g) pzp. Przepis ten, jako wyjątek od ogólnych zasad udzielania zamówień publicznych podlega wykładni zawężającej. Art. 4 ust. 3 lit. g) pzp obejmuje m.in. produkcję materiałów programowych, takich jak: programy, audycje, reklamy, które stanowią zazwyczaj: filmy, nagrania video, nagrania dźwiękowe. Ponadto, nabycie, opracowanie, produkcja lub koprodukcja materiałów programowych obejmuje usługi służące przygotowaniu gotowych, nadających się do wyemitowania materiałów programowych oraz innych usług służących do ich przygotowania, w szczególności usługi w zakresie różnego rodzaju twórczości artystycznej koniecznej do powstania tych materiałów. Przedmiotowe wyłączenie nie ma jednak zastosowania do dostaw urządzeń technicznych niezbędnych do produkcji, koprodukcji oraz nadawania itp. tych programów¹⁰⁰.

W związku z powyższym, zamówienia, o których mowa powyżej, nie mogły być objęte wyłączeniem z art. 4 ust. 3 lit. g) pzp, gdyż w swej istocie stanowiły nie usługi, lecz dostawy¹⁰¹ elementów technicznych niezbędnych do produkcji audycji, nawet jeżeli w jednym przypadku obejmującym wykonanie dostarczenie i montaż elementów scenograficznych, opierało się na autorskim projekcie scenografii.

W sprawie zamówienia dotyczącego scenografii do programu [...] Dyrektor wyjaśnił, że miało ono charakter zindywidualizowany i nierozzerwalnie związany z procesem produkcji konkretnej audycji, służąc osiągnięciu określonego rezultatu w postaci realizacji tej audycji. Zamówienie stanowiło koszt tej audycji i nie służyło zaspokojeniu potrzeb ogólnozakładowych TVP S.A. Wykonanie i montaż elementów scenografii jest nierozzerwalnie związane z projektem scenografii i stanowi spójną całość dzieła artystycznego, jakim jest scenografia. Dyrektor wskazał, że w ustaleniu jakie usługi wchodzą w zakres produkcji audycji pomocna jest, ujęta w art. 5 pkt 7 ustawy o kinematografii, definicja produkcji filmu przez którą rozumie się zespół czynności twórczych, organizacyjnych, ekonomicznych, prawnych i technicznych prowadzących do wytworzenia filmu, a zatem w oparciu o analizę brzmienia motywu 23 i art. 10 lit. b) Dyrektywy 2014/24/WE z dnia 26 lutego 2014 r. należy uznać, że art. 4 ust. 3 lit. g) pzp pozwala na objęcie wyłączeniem wszystkich zamówień związanych wprost i bezpośrednio z procesem produkcyjnym danej audycji, nie tylko ściśle twórczych, ale również usług mających wymiar techniczny. Zgodnie ze stanowiskiem obowiązującym w TVP S.A. przyjętym przez Biuro Zakupów i Zamówień Publicznych TVP S.A.

⁹⁹ W dniach 29 października 2019 r., 16 stycznia 2020 r. oraz 2 lutego 2020 r.

¹⁰⁰ Opinia prawna Urzędu Zamówień Publicznych dotycząca wyłączenia obowiązku stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych do udzielania zamówień w przedmiocie nabywania, przygotowania, produkcji lub koprodukcji materiałów programowych przeznaczonych do emisji w radiu, telewizji lub Internecie, dostępna pod adresem: <<https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy/interpretacja-przepisow/opinie-archiwalne/wylaczenie-obowiazku-stosowania-przepisow-ustawy-prawo-zamowien-publicznych-do-udzielania-zamowien-w-przedmiocie-nabywania,-przygotowania,-produkcji-lub-koprodukcji-materialow-programowych-przeznaczonych-do-emisji-w-radiu,-telewizji-lub-internecie>>.

¹⁰¹ W rozumieniu art. 2 pkt 2 pzp.

należy odróżnić sytuację, w której zamówienie dotyczy zaspokojenia potrzeb sprzętowych TVP S.A., udzielanych poza tokiem produkcji konkretnej audycji (poza procesem tworzenia audycji), od sytuacji w której zamówienie ściśle związane jest z produkcją konkretnej audycji i jest realizowane w jej toku.

W zakresie zamówień obejmujących wynajem sprzętu oświetleniowego oraz ekranów LED wraz z obsługą, na potrzeby nagrywania odcinków audycji [...]*, Dyrektor wyjaśnił, że nie stanowiło ono stricte najmu urządzeń technicznych, ma charakter usługi zindywidualizowanej i nierozzerwalnie związanej z procesem produkcji konkretnej audycji, służy osiągnięciu określonego rezultatu w postaci realizacji tej audycji, jej wykonanie stanowiło koszt produkcji tej audycji i nie służyło zaspokojeniu potrzeb ogólnozakładowych TVP S.A.

Zdaniem NIK nie można zgodzić się z powyższą argumentacją z uwagi na wskazaną powyżej zawężającą wykładnię art. 4 ust. 3 lit. g) pzp oraz istotę udzielonych zamówień.

(akta kontroli str. Tom I str. 116, 179;
Tom III 250-256; Tom V 214-234, 237-251, Tom VIII str. 7-15, 351-357)

2. W wyniku jednego z postępowań o udzielenie zamówienia publicznego¹⁰², w dniu 19 września 2019 r. zawarto umowę, której przedmiot miał zostać wykonany w terminie 120 dni od tej daty, tj. do dnia 17 stycznia 2020 r. Wykonawca zgłosił wykonanie przedmiotu umowy w dniu 31 stycznia 2020 r., tj. z opóźnieniem wynoszącym 14 dni względem terminu określonego w umowie.

W protokole odbioru ilościowego przedmiotu umowy z dnia 31 stycznia 2020 r. zamawiający wskazał, że „Wykonanie Przedmiotu Umowy nastąpiło z 10-ciodniowym opóźnieniem w stosunku do terminu umownego, wyznaczonego zgodnie z § 2 ust. 1 na dzień 21.01.2020 r., w związku z czym – na podstawie § 7 ust. 1 pkt 1 Umowy Zamawiający obciąża Wykonawcę karą umowną w wysokości 5.899,08 zł”. Wykonawcę obciążono zapłatą kary umownej na podstawie noty księgowej nr 03/XWW/2020 z dnia 19 lutego 2020 r., potrącając ją z należnego mu wynagrodzenia.

Błędnie określono zatem liczbę dni opóźnienia, a co za tym idzie – wysokość kary umownej zaniżono o kwotę 2 359,62 zł, co było działaniem nierzetelnym.

Dyrektor wyjaśnił, że po powzięciu w trakcie kontroli NIK wiedzy na temat błędnego określenia terminu wykonania przedmiotu umowy w protokole odbioru ilościowego, a co za tym idzie niższego naliczenia kary umownej, do wykonawcy wystąpiono o zapłatę kwoty wynikającej z zaniżonego obliczenia kary umownej. Kwota została uiszczona przez wykonawcę w dniu 17 listopada 2020 r.

(akta kontroli str. Tom VI str. 306-318, 385-419; Tom VIII str. 358)

3. W protokołach z trzech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego¹⁰³, nie zamieszczono daty zatwierdzenia przez Dyrektora, choć stosowny wzór protokołu¹⁰⁴ w rubryce 30 przewiduje podanie miejscowości oraz daty.

Dyrektor wyjaśnił, że wynikało to z omyłkowego sformatowania rubryki 30 i stosowania takiego wzoru w kolejnych postępowaniach. Dyrektor wskazał zarazem, że w każdym przypadku protokoły były sporządzane niezwłocznie

¹⁰² Znak sprawy: ZP/TXWW/7/2019.

¹⁰³ Znak sprawy: ZP/TXWW/5/2019, ZP/TXWW/6/2019, ZP/TXWW/7/2019.

¹⁰⁴ Stanowiący załącznik do Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1128).

po zakończeniu postępowania i przekazywane do zatwierdzenia przez Dyrektora oraz, że do wzoru w kolejnych protokołach stosowny zapis zostanie przywrócony, tak aby w protokołach znajdowały się wymagane dane.

Dodatkowo, w protokole jednego z tych postępowań¹⁰⁵, w rubryce 10 w pkt 3 nie wskazano, że termin składania ofert został przedłużony, mimo że miało to miejsce.

Dyrektor wyjaśnił, że wynikało to z omyłki przy sporządzaniu protokołu.

(akta kontroli Tom VI str. 306-317, 374-384, 420-455;
Tom VII str. 304-331)

4. W jednej umowie na świadczenie usług prawnych¹⁰⁶ wskazano niewłaściwą podstawę prawną udzielenia zamówienia, tj. art. 4 pkt 3 lit. g) pzp, podczas, gdy dotyczyła ona zamówienia udzielonego na podstawie art. 4 pkt 8 pzp. W dwóch innych umowach¹⁰⁷ przywołano z kolei niepełną podstawę prawną udzielenia zamówienia, wskazując art. 4 pzp bez uszczegółowienia jednostki redakcyjnej tego przepisu, a zamówienia również zostały udzielone na podstawie art. 4 pkt 8 pzp.

Dyrektor wyjaśnił, że podanie niewłaściwej podstawy prawnej udzielenia zamówienia wynikało z omyłki, a niepełnych podstaw – z przeoczenia.

(akt kontroli Tom VIII str. 44-47, 91-94, 102-105, 132-136, 142-148, 153-154)

5. W związku z prowadzonymi w Oddziale sprawami sądowymi, nie sporządzano i nie przekazywano do Biura Prawnego TVP S.A. kwartalnych sprawozdań z przebiegu tych spraw, co było wymagane na gruncie § 2 Uchwały Nr 357/2009 Zarządu Spółki TVP. S.A. w sprawie korzystania przez jednostki organizacyjne TVP S.A. z usług zewnętrznych kancelarii prawnych w zakresie bieżącej obsługi prawnej lub prowadzenia spraw przed sądami, organami administracji i innymi organami orzekającymi.

Dyrektor wyjaśnił, że OTVP Wrocław nie przekazywał sprawozdań kwartalnych z przebiegu spraw sądowych do Biura Prawnego TVP S.A., bowiem były to sprawy windykacyjne, najczęściej rozpoznawane w trybie nakazowym, gdzie po złożeniu pozwu przeciwko dłużnikowi wydawany był nakaz zapłaty, i nie występowały inne okoliczności, które obrazowałyby przebieg postępowania (np. odpowiedź na pozew, zeznania świadków, przesłuchania stron, dalsze pisma procesowe, czy też opinia biegłego).

Według NIK, w świetle obowiązujących w TVP S.A. regulacji wewnętrznych w związku z wnoszeniem spraw do sądów, nawet jeżeli były one załatwiane w trybie nakazowym, na Oddziale ciążyły obowiązki sprawozdawcze. Wydanie bowiem nakazu zapłaty, jego uprawomocnienie się lub wniesienie sprzeciwu od takiego rozstrzygnięcia (a przypadki takie miały miejsce), stanowią okoliczności obrazujące przebieg prowadzonych spraw sądowych.

(akta kontroli TOM VIII, str. 16-21, 359-370, 371-372)

6. W latach 2019-2020 w OTVP Wrocław nie sporządzano planów rzeczowych krajowych i zagranicznych podróży służbowych. W latach tych w Oddziale opracowano jedynie plany finansowe dotyczące kosztów krajowych i zagranicznych podróży służbowych. W TVP S.A. jednostką właściwą

¹⁰⁵ Znak sprawy: ZP/TXWW/7/2019.

¹⁰⁶ Umowa nr 303735.

¹⁰⁷ Umowy nr 416955, 463642.

ds. podróży służbowych było Biuro Handlu i Współpracy Międzynarodowej¹⁰⁸. Uchwała Zarządu TVP S.A. nr 189/2017 z 30 marca 2017 r. w § 2 pkt 3 nakładała na dyrektorów jednostek organizacyjnych obowiązek sporządzania rocznych planów rzeczowych krajowych i zagranicznych podróży służbowych.

Dyrektor Oddziału wyjaśnił, że brak planów rzeczowych krajowych i zagranicznych podróży służbowych w latach 2019-2020 wynikał z przeoczenia konieczności ich opracowywania.

(akt kontroli Tom VIII str. 362-370)

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2014-2020 w OTVP Wrocław gospodarnie i zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami ponoszono koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych oraz wynajmowano sprzęt i usługi na potrzeby realizowanych audycji. Przy realizacji audycji przestrzegano procedur TVP S.A. Zrealizowane produkcje osiągnęły zakładane efekty ekonomiczne. Oddział zrealizował sformułowane w wyniku kontroli i audytów wnioski i zalecenia. W zasadniczej części zakupów, w tym obejmujących usługi prawnicze, dokonywano gospodarnie i zgodnie z przepisami. Jednakże, w dwóch przypadkach zamówień publicznych udzielono wykonawcom, którzy nie zostali wybrani w trybie określonym w pzp, mimo podstaw do zastosowania tej ustawy. Stanowiło to naruszenie art. 7 ust. 3 pzp. W jednym przypadku wykonawcy zamówienia naliczono karę umową w zaniżonej wysokości, co było działaniem nierzetelnym. Ponadto, w związku z trzema przeprowadzonymi postępowaniami o udzielenie zamówienia publicznego wystąpiły uchybienia o charakterze formalnym w dokumentacji tych postępowań, a w przypadku trzech zamówień na świadczenie usług prawniczych – błędy w powoływaniu w treści umowy podstawy prawnej udzielenia zamówienia. W związku z prowadzonymi sprawami sądowymi nie realizowano określonych w regulacjach wewnętrznych TVP S.A. obowiązków sprawozdawczych.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi NIK zwraca uwagę, że:

1. Nieprawidłowości związane z będącymi w dyspozycji OTVP Wrocław nieruchomościami gruntowymi oraz lokalami mieszkalnymi z zasobu komunalnego Gminy Wrocław, są zakorzenione w uwarunkowaniach działalności poprzednika prawnego TVP S.A., tj. Komitetu do spraw Radia i Telewizji przed 1989 rokiem, jak również w przekształceniach własnościowych i majątkowych z lat 90 XX w. Wynikające z tego skutki zostały w zasadzie zaakceptowane bez poddawania ich bieżącej krytycznej analizie. W konsekwencji, sytuacja majątkowa Oddziału od wielu lat utrzymywana jest na poziomie nieadekwatnym do współczesnych realiów funkcjonowania TVP S.A.
2. W związku z ponoszeniem kosztów utrzymania nieruchomości gruntowej położonej w Janowej Górze, wobec długotrwałości i bezskuteczności jej sprzedaży, Oddział powinien rozważyć podjęcie działań ukierunkowanych na inne zagospodarowanie nieruchomości, umożliwiające pozyskiwanie z niej przychodów do czasu sprzedaży.

¹⁰⁸ § 42 pkt 31 Regulaminu Organizacyjnego wprowadzonego Uchwałą Zarządu TVP S.A. nr 152/2017 z 16 marca 2017 r.

Wnioski

1. Ujawnić budynki stanowiące odrębny od gruntu przedmiot własności w księdze wieczystej, prowadzonej nieruchomości położonej we Wrocławiu przy ul. Karkonoskiej 8, oznaczonej jako działka nr 2/3, obręb 21 Partynice.
2. Podjąć skuteczne działania zmierzające do likwidacji zaległości wobec Gminy Wrocław związanych z dwoma użytkowymi lokalami mieszkalnymi z jej zasobu komunalnego.
3. Podjąć skuteczne działania zmierzające do zakończenia użytkowania dwóch lokali mieszkalnych z zasobu komunalnego Gminy Wrocław, ze szczególnym uwzględnieniem polubownego zakończenia sprawy bezumownego użytkowania jednego z tych lokali w celu uniknięcia ryzyka poniesienia kosztów procesu w przypadku skierowania sprawy przez Gminę Wrocław na drogę sądową.
4. Poinformować NIK o zapłacie przez najemcę kaucji związanej z umową najmu nr 488088, niezwłocznie po zaistnieniu tego zdarzenia.
5. Wprowadzić mechanizmy ściśle gwarantujące przekazywanie najemcom przedmiotu najmu po zapłacie kaucji.
6. Wykonać, wynikające z kontroli okresowych obiektu budowlanego oznaczonego jako budynek „A”, zalecenie polegające na montażu kosza ochronnego na drabinie nadbudówki.
7. Ściśle przestrzegać ram prawnych umożliwiających udzielanie zamówień publicznych na nabycie audycji i materiałów do audycji lub ich opracowanie, produkcję lub koprodukcję, jeżeli są przeznaczone na potrzeby świadczenia audiowizualnych usług medialnych lub radiowych usług medialnych, bez stosowania przepisów o zamówieniach publicznych.
8. Egzekwować rzetelne wypełnianie Kart Drogowych od osób wyznaczonych do kierowania pojazdami służbowymi.
9. Sporządzać kwartalne sprawozdania z przebiegu spraw sądowych i przekazywać je do Biura Prawnego TVP S.A.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania NIK
o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, listopada 2020 r.

Kontrolerzy
Radosław Kujawiński
doradca prawny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
p.o. Dyrektor
Marcin Kaliński

.....
podpis

Andrzej Zygmunt
doradca techniczny

.....
podpis

.....
podpis

* Informacja wyłączona przez NIK z podania do publicznej wiadomości na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1913), jako zawierająca tajemnicę ustawowo chronioną stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie Telewizji Polskiej S.A.